

SILESIA

3 (17) 2008

airport

Magazyn Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice
Katowice International Airport Magazine

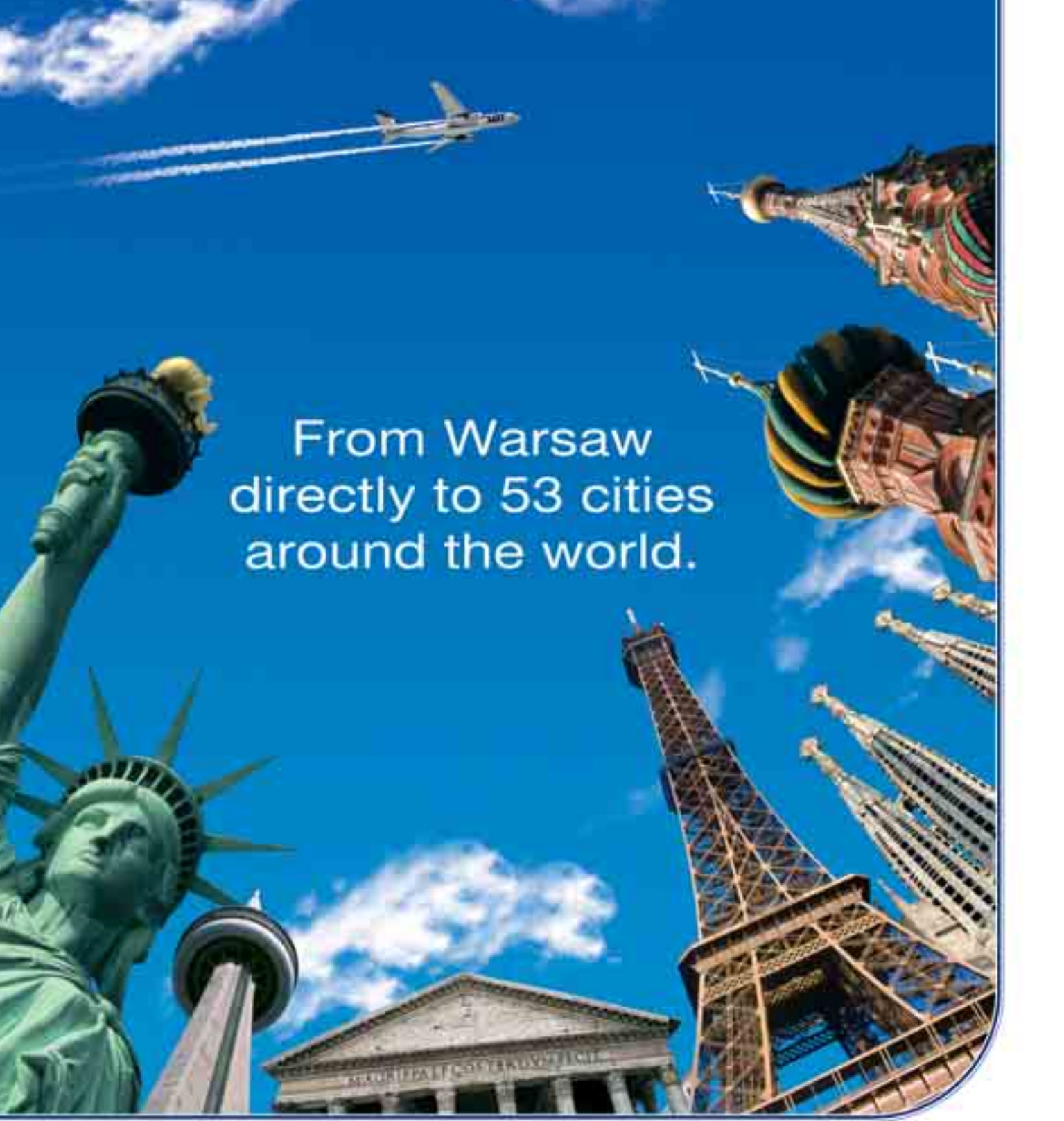

Podniebny Śląsk

A birds-eye view of Silesia

Przystanek Wisła
Next stop Wisła

From Warsaw
directly to 53 cities
around the world.

Only with LOT you can fly directly to as much as 53 cities in Europe and all over the world from the newest European Terminal 2 of the Okęcie airport.

Buy a ticket at www.lot.com, in LOT offices, travel agencies or by calling our Customer Service 0 801 703 703* or 22 95 72**.
Earn miles in Miles & More programme and redeem them for award tickets, car rentals and much more!

* Cost as for local call rate. ** Cost as per network operator's tariff fee.

www.lot.com

you're under our wing

PLANNED AIRLINES
LOT
POLSKIE LINIE LOTNICZE

Słowo od Zarządu

Foreword by the Management Board

Szanowni Państwo!

W Międzynarodowym Porcie Lotniczym Katowice, zarządzanym przez Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A., rozpoczął się wakacyjny sezon czarterowy. Od lat jesteśmy liderem wśród polskich portów regionalnych w tej gałęzi lotniczego ruchu pasażerskiego. W roku 2007 obsłużyliśmy ponad 430.000 pasażerów czarterowych. W tym roku pobijemy kolejny rekord.

Pasażerowie doceniają wysoki komfort odprawy, jaki gwarantuje im infrastruktura i obsługa MPL Katowice. Chcąc go jeszcze bardziej zwiększyć i wyjść naprzeciw wyzwaniu, jakim jest wzrastający ruch lotniczy, już na początku sierpnia oddamy do użytku nowe płyty postojowe. Wszystkie inwestycje realizowane w MPL Katowice mają na celu m.in. umocnienie pozycji portu jako Centrum Czarterowego Polski Południowej. Pragniemy, aby katowickie lotnisko było dla Państwa miejscem z którego zawsze warto rozpocząć wakacje.

Dear Passengers and Guests!

At Katowice Airport, which is managed by the Upper Silesian Aviation Group, the summer charter season has well and truly started. For years, we've been the leaders in this branch of the travel sector amongst all Polish regional airports. In 2007, we cleared over 430 000 charter passengers. This year we are going to break another record. At Katowice Airport, passengers

appreciate the high level of comfort during check-in, which is guaranteed by the quality of the staff and infrastructure. In order to cater for the continually-increasing passenger numbers, from the beginning of August, new apron areas will be opened. All of the investments at Katowice Airport are aimed towards reinforcing the Airport's position as the Charter Centre for Southern Poland. We hope that our airport in Katowice will always be one from which you will want to start your holidays.

Z poważaniem

Artur Tomasiak

Prezes Zarządu GTL S.A.

Yours Sincerely

Artur Tomasiak

President of the Board of GTL S.A.

Słowo od redaktora naczelnego

Foreword by the Editor-in-Chief

Szanowni Czytelnicy!

Wakacje już w pełni. Świadczą o tym tłumy turystów odlatujących z Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice. Tym, którzy jeszcze nie wybrali się na wakacje, a szukają miejsca gdzie można dobrze wypocząć i wiele zobaczyć, polecam artykuł o cypryjskim Paphos. Fanów pięknych tulipanów i wiatraków, niestety coraz rzadziej spotykanych w Holandii, na pewno zainteresuje tekst o Eindhoven. Zwolennicy krajowego wypoczynku powinni zapoznać się z artykułem o Wiśle – mieście otoczonym pięknymi o każdej porze roku górami, z licznymi atrakcjami, idealnym na weekendowe wypadki i dłuższy wypoczynek. Wybór jest ogromny. Życzę Państwu miłej lektury i udanego wypoczynku!

Dear Readers!

Judging by the hordes of tourists flying out of Katowice Airport, it's obvious that the summer holiday season is in full swing. For those still looking for the perfect holiday destination where there's lots to see as well as being a great place to relax, have a look at our article on Paphos in Cyprus. Fans of windmills and tulips, will enjoy our article

on Eindhoven in The Netherlands. If holidays abroad aren't your thing, maybe we can tempt you to visit Wisła, a city of many attractions, surrounded by mountains, and a perfect place to visit at any time of the year for a weekend or even a longer stay. The choice is endless. I hope you enjoy this issue and I wish you a safe and relaxing holiday!

Z poważaniem

Piotr Adamczyk
redaktor naczelny

Kindest Regards

Piotr Adamczyk
Editor-in-Chief

3	News
4	Latam z Katowic! Fly from Katowice!
6	Przystanek Wisła Next stop Wisła
10	Śląsk zasługuje na szacunek Silesia deserves respect
12	Eindhoven
16	Zrób zakupy na lotnisku Shop at the airport
18	Wyspa Afrodyty Aphrodite's island
22	Zdrowie ponad wszystko Health above all else
24	Taniec rządzi Bytomiem Dance rules Bytom
26	Śląska Podróż w Czasie Silesia - a Journey Through Time
28	Orzech w niebie Orzech in heaven
29	Sudoku
30	Pomysł na Śląsk A concept for Silesia

REDAKTOR NACZELNY | EDITOR-IN-CHIEF
Piotr Adamczyk

RADA PROGRAMOWA | PROGRAMME BOARD
Artur Tomasiak
Monika Krzykawska
Monika Olszewska
Paweł Wojda

WYDAWCA | EDITOR

Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A.
Upper Silesian Aviation Group
www.gtl.com.pl

PATRONAT | PATRON

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Marshal Office of the Silesian Voivodeship
www.silesia-region.pl

Śląska Organizacja Turystyczna
Silesian Tourist Organisation
www.silesia-sot.pl

PRZEKŁAD | TRANSLATION
Eva Piotrowska

**STALI WSPÓŁPRACOWNICY
REGULAR CONTRIBUTORS**
Anna Lenar
Teresa Semik
Jacek Cwetler
Cezary Orzech
Bartłomiej Płucienniczak

**DRUK, SKŁAD I OPRACOWANIE GRAFICZNE
PRINTING, TYPESETTING AND GRAPHICS**

Agencja Reklamowa S-print 2 Sp. z o.o.
Advertising Agency S-print 2 Ltd.
www.s-print.com.pl

REDAKCJA TECHNICZNA | TECHNICAL EDITOR
Dorota Mańka

REKLAMA | ADVERTISING
S-print 2 Sp. z o.o.
Beata Darmolińska
e-mail: beata@s-print.com.pl
tel. +48 32 256 62 14
www.s-print.com.pl

OKŁADKA | COVER
Igor Poplawski

KONTAKT | CONTACT
redakcja@gtl.com.pl

GTL-travel
BIURO SPRZEDAŻY BILETÓW

Rozpocznij podróż służbową z nami!

www.gtltravel.com.pl

www.katowice-airport.com

Ruszyło Centrum Kształcenia Kadr dla lotnictwa

W dniu 3 czerwca br., w sali Senatu Politechniki Śląskiej, odbyło się seminarium inauguracyjne działalności Centrum Kształcenia Kadr Lotnictwa Cywilnego Europy Środkowo-Wschodniej. Pomysłodawcami stworzenia Centrum były: Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A., Urząd Lotnictwa Cywilnego oraz Politechnika Śląska. Te trzy podmioty, pod patronatem Ministra Transportu Jerzego Polaczka, podpisały w dniu 15 października 2007 r. list intencyjny w sprawie utworzenia Centrum i konsekwentnie dążyły do realizacji tego projektu. Jest to odpowiedź na zapotrzebowanie spółek zarządzających lotniskami oraz firm handlingowych na profesjonalnie wykształcone kadry. Cel ten ma być osiągnięty dzięki koordynacji kształcenia kadry dla szeroko rozumianego sektora lotnictwa cywilnego i poprzez organizację studiów podyplomowych i dziennych, współpracę ze szkołami średnimi technicznymi w regionie, organizację kursów kwalifikacyjnych, praktyki oraz staże studenckie i doktoranckie, udział w specjalistycznych projektach i programach krajowych oraz unijnych. Centrum jest jednostką pozawydziałową Politechniki Śląskiej o charakterze uczelniano-przemysłowym z siedzibą w budynku Wydziału Transportu w Katowicach. W trakcie seminarium inauguracyjnym działalność Centrum oficjalnie powołano do życia jego Radę Naukowo-Programową. W jej skład weszli: prof. Jerzy Rutkowski, prof. Marek Sitarz, Zbigniew Mączka – Wiceprezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego, Krzysztof Banaszek – Prezes Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, Artur Tomasik – Prezes Zarządu GTL S.A. oraz dr Eugeniusz Wróbel. Na czele Rady stoi Jan Guja – doświadczony menedżer w sektorze usług hi-tech.

Ekspozycje Biblioteki Śląskiej

Biblioteka Śląska to nie tylko księżnica, ale także miejsce spotkań ludzi kultury oraz odbiorców. Nowoczesny budynek Biblioteki z jego galeriami (szczególnie galerią holu głównego) umożliwia eksponowanie ciekawych i różnicowanych wystaw. Prezentowane są tu zarówno indywidualne dokonania artystyczne (np. wystawy prac Georgija Safronowa, Wolfganga Weingarta, Jacentego Dędko, Wiktora Ostrzołka), jak i wystawy pokonkursowe (Śląsk okiem naukowca, Nauka w obiektywie..., Grand Prix Czeskich Architektów, Śląska Fotografia Prasowa). W ostatnim czasie, dzięki współpracy z Konsulatem Generalnym USA w Krakowie, eksponowano tu wystawy American writers oraz Misja badawcza na Marsie. Niedawno zaprezentowano też twórczość Zdzisława Lachura – ojca polskiego filmu rysunkowego, założyciela pierwszej w Polsce wytwórni filmów rysunkowych w Bielsku-Białej oraz unikatową kolekcję maszyn do pisania i rowerów firmy Adler. Wystawy są czynne w godzinach otwarcia Biblioteki Śląskiej. Szczegółowe informacje na stronie www.bs.katowice.pl

*zdjęcia z wystawy "Orły wśród Adlerów", archiwum Biblioteki Śląskiej
Photographs from the "Adler - Greatest Achievements" Exhibition,
Silesian Library archives*

Civil Aviation Staff Training Centre has opened

The inaugural seminar of the Civil Aviation Staff Training Centre for Central-Eastern Europe was held on the 3rd June 2008 in the Senate of the Silesian Technical University. The Training Centre is a joint project between the Upper Silesian Aviation Group, the Civil Aviation Office and the Silesian Technical University. On the 15th October 2007, the three project-partners, with the endorsement of the Transport Minister, Jerzy Polaczek, signed a letter of intent regarding the formation of the Training Centre, and have, since then, strived to achieve this goal. The Training Centre will cater for the growing demand of airport management boards and handling agents for industry-trained professional staff. This aim will be achieved through the organisation and coordination of staff training in all aspects of the civil aviation sector by means of: post-graduate diplomas, full-time studies, collaboration with technical high schools in the region, certificate courses, work experience and traineeships for undergraduate and doctoral students, the ability to take part in specialist projects and national and EU programmes. With its office situated in Department of Transport in Katowice, the Training Centre is an autonomous industrial education unit of the Silesian Technical University. During the inaugural seminar, the Centre's Council was established. The Training Centre's Council will include: prof. Jerzy Rutkowski, prof. Marek Sitarz, Mr Zbigniew Mączka – Vice President of the Civil Aviation Office, Mr Krzysztof Banaszek – President of the Polish Air Navigation Services Agency, Mr Artur Tomasik – President of The Upper Silesian Aviation Group and Dr. Eugeniusz Wróbel. The Council is headed by Mr Jan Guja, who has extensive experience in management in the hi-tech service sector.

Exhibitions at the Silesian Library

The Silesian library is not simply a collection of books, but is also a meeting place for people who value culture. The modern Library building with its galleries (particularly the gallery in the main hall) allows for the display of many interesting and thematically varied exhibitions. Exhibitions which the Library has been proud to present have included those dedicated to individual artists such as Georgij Safronov, Wolfgang Weingart, Jacenty Dędko and Wiktor Ostrzołek and exhibitions following contests and competitions such as Silesia Through the Eyes of Scientists, Science Through the Viewfinder..., the Grand Prix of Czech Architects and the Silesian

Press Photo Competition to name but a few. Recently, in collaboration with the General Consulate of the USA in Kraków, the Library has been privileged to present the Exhibition of American Writers, and Mars, Mission Possible. Recently, the Library presented the work of Zdzisław Lachur – the father of Polish animated film and the founder of Poland's first film studio dedicated to animation in Bielsko-Biała. There was also a unique exhibition of Adler typewriters and bicycles. All exhibitions are open to the public during the Library's regular opening hours. For more information visit www.bs.katowice.pl

Jeśli latać to tylko z Katowic

Katowice – the only airport worth flying from

„Latam z Katowic!” to program marketingowy Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego S.A. – firmy zarządzającej Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach. Program skierowany jest do pasażerów korzystających z usług katowickiego lotniska. Obejmuje zarówno pasażerów lotów czarterowych, jak i korzystających z połączeń regularnych (linie tradycyjne oraz niskokosztowe). Opiera się na rabatach na usługi świadczone na terenie MPL Katowice i aktualnie obejmuje następujący pakiet zniżek:

- 15%** zniżkę na parking (od 2 do 7 dni)
- 50%** zniżkę na parking (powyżej 7 dni)
- 10%** zniżkę do restauracji MPL Katowice
- 10%** zniżkę na korzystanie z pokoi gościnnych GTL-SERVICE
- 10%** zniżkę do kawiarni Cafe Bistro
- 10%** zniżkę do kawiarni VOYAGE Cafe
- 5%** zniżkę na zakupy w sklepie Baltona w strefie wolnocłowej
- 5%** zniżkę na zakupy w sklepie Keraniss w strefie wolnocłowej
- 5%** zniżkę do baru szybkiej obsługi w strefie wolnocłowej
- 5%** zniżkę do punktu aptecznego
- 10%** zniżkę na usługi Airport Taxi Service
- 10%** zniżkę do baru szybkiej obsługi Snack Bar
- 10%** zniżkę w hotelach: Iskra oraz Wilga
- 10%** zniżkę do kawiarni Business Shark
- 10%** zniżkę do restauracji Cafe Bistro Restaurant
- 5%** zniżkę na przejazd autobusem PKM Katowice „Linia lotnisko”

Podstawą udzielenia rabatu jest kupon, który można wydrukować ze strony programu www.latamzkatowic.com.pl. Wydrukowane kupony są także dostępne w punkcie informacyjnym, który znajduje się w „Terminalu A” MPL Katowice. Aby otrzymać rabat należy okazać kupon przed dokonaniem zakupu. Serdecznie zapraszamy do korzystania z możliwości, jakie daje program „Latam z Katowic!”

“Fly from Katowice!” is a marketing campaign of the Upper Silesian Aviation Group, under whose management is Katowice Airport in Pyrzowice. The campaign is geared towards passengers arriving to and departing from Katowice Airport on charter and regular flights – both low-cost and traditional airlines. The programme is based around discounts on services available at Katowice Airport and currently include the following discounts:

- 15%** discount on parking (2–7 days)
- 50%** discount on parking (more than 7 days)
- 10%** discount at the restaurant at Katowice Airport
- 10%** discount on guest rooms, GTL-SERVICE
- 10%** discount at Cafe Bistro
- 10%** discount at VOYAGE Cafe
- 5%** discount on purchases at Baltona in the duty-free area
- 5%** discount on purchases at Keraniss in the duty-free area
- 5%** discount at the fast food outlet within the duty-free area
- 5%** discount on purchases at the Airport Pharmacy
- 10%** discount on the Airport Taxi Service
- 10%** discount at the Snack Bar
- 10%** discount on room rates at the Iskra and Wilga Hotels
- 10%** discount at the Business Shark Cafe
- 10%** discount at the Cafe Bistro Restaurant
- 5%** discount on tickets on the Airport Bus Route

Discounts are available on the basis of a special voucher which can be printed from www.flyfromkatowice.com. Printed vouchers are also available at the information desk in Terminal A of Katowice Airport. Vouchers must be presented in order to obtain discounts. We invite you to take advantage of the many opportunities the “Fly to Katowice!” programme offers!

fabryka rozrywki
Abstractive
 www.abstractive.pl

off-road

sporty ekstremalne

aktywny wypoczynek

paintball team building

rafting imprezy integracyjne

park linowy

szkolenia narciarskie

i snowboardowe

szkolenia medyczne

wspieracki krajowe i zagraniczne

dostępna imprez indoor i outdoor

zapraszamy do Wiśły!

posiadamy profesjonalny tor off-roadowy o powierzchni 8ha!

tel. 502 076 671, 511 654 260
 biuro@abstractive.pl

na hasło "fabryka rozrywki"
 10% rabatu!

Przystanek Wisła

Next stop Wisła

Drzewionka na Cieńkowie / Traditional wooden house in Cieńków

Uwaga, uwaga! Zbliżamy się do Perły Beskidów – miasta, które ofiarowuje wymarzony wypoczynek miłośnikom aktywności, ale również szukającym wytchnienia z dala od zgiełku. Wisła to obowiązkowy przystanek każdego turysty. Daje tak wiele w zamian za tak niewiele. Oczekuje jedynie otwartości na niespodzianki, wrażliwości na piękne widoki i chęci przeżycia niezapomnianej przygody. Każdy, kto zatrzyma się w Wiśle na chwilę, będzie chciał zostać tu na dłużej.

Wisła dla aktywnych

Wisła stwarza doskonałe warunki rekreacyjne zarówno zimą, jak i latem. Teraz, kiedy promyki słońca radośnie tańczą na stokach, Beskidy kuszą piękną zielenią. Miłośnicy pieszych wędrówek nie oprą się urodzie gór. Przemierzając trasy z zapierającymi dech w piersi widokami, można stracić poczucie czasu. Szlaki turystyczne rozciągają się na 150. malowniczych kilometrach. Maszerować można dopóki starczy sił. Idąc, mija się porośnięte lasami stoki gór, które mienią się bogatą barwą kolorów. Miasto stanowi idealną bazę wypadową na Czantorię (995 m n.p.m.), Stożek (978 m n.p.m.), Trzy Kopce Wiślańskie (803 m n.p.m.) oraz na Baranią Górę (1220 m n.p.m.). Na szczycie tej ostatniej znajduje się wieża widokowa, z której przy dobrej widoczności dostrzeżemy nawet Tatry.

Attention, Attention! We're approaching the Pearl of the Beskid Mountains - the perfect place for those looking to spend their time actively, and those wanting to relax and recharge their batteries. Wisła is a must for every tourist. It gives so much and yet asks for so little in return – simply to be ready for surprises, appreciate the wonderful scenery and want to experience all that nature has to offer. Everybody who stops in Wisła for even the shortest time, will want to stay for longer.

Wisła for active people

Wisła has the perfect recreational conditions in both summer and winter. Now, when the sun warms the slopes, the Beskid Mountains entice visitors with their luscious green foliage. Lovers of trekking through the mountains will not be able to resist the Mountains' temptations and will lose track of time while gazing at the beautiful scenery. There are 150km of picturesque tourist walking trails so that everyone can hike along the forest covered slopes to their heart's content and as far as their weary legs will carry them. Wisła is the perfect base for hiking to the nearby peaks of Czantoria (995 m asl), Stożek (978 m), Trzy Kopce Wiślańskie (803 m) and Barania Góra (1220 m). On a clear day, the Tatra Mountains are visible from the observation tower at the top of Barania Góra.

Ci, którzy wolą nizinne spacerunki, mogą się wybrać deptakiem wokół zbiornika na jeziorze Czernańskim w Wiśle Czarnym. Uwagę turystów na dłużej przyciągną Kaskady Rodła. To najpiękniejszy zespół naturalnych progów wodnych w Beskidach (Biała Wisetka – Wisła Czarne). Wysokość wodospadów waha się od 0,5 do 5 m. Można tam zobaczyć pięknie wyżłobione kotły erozyjne, czyli przegłębienia skalnego koryta rzeki u podnóża wodospadów. Zbocza jarów obok wodospadów porastają pomnikowe świerki i jodły w wieku ok. 170 lat.

W Wiśle można uprawiać górska turystykę konną lub sporty ekstremalne. Ci, którzy potrzebują mocnych wrażeń, mogą zająć się wspinaczką skałkową, udać się na wyprawę quadami, a zimą skuterami śnieżnymi. Po emocjonującym czasie odpocząć można zażywając kąpeli rzecznych, bądź w basenach.

Tam, gdzie historia jedna się z naturą

Na wiślańskich szlakach miłośnicy historii spotkają różne atrakcje. W Muzeum Beskidzkim, umiejscowionym w chacie z końca XVIII wieku, przyjrzeć się można podstawowym formom działalności górali śląskich (np. pasterstwo, tkactwo, obróbka drewna) oraz ich strojom i zwyczajom ludowym. Ze stoku Zachodniego Gronia w Wiśle Czarnym wylania się Rezydencja Prezydenta RP. Okazały gmach powstał w dwudziestoleciu międzywojennym. Zaprojektował go słynny architekt Adolf Szyszko-Bohusz. Jadąc doliną Łabajową można podziwiać monumentalny wiadukt kolejowy o długości 122 m, wybudowany w 1932 r. Miłośnicy architektury drewnianej również znajdą coś dla siebie. Czekają na nich m.in. wybudowany w stylu alpejskim Zameczek Myśliwski Habsburgów czy Chata Kocyana. Obiekty sakralne, np. kościół ewangelicko-augsburski z lat trzydziestych XIX wieku, zachwycają surowym wnętrzem, uwypuklającym detale. Kto marzy o spotkaniu Adama Małyszka, może w holu Domu Zdrojowego natknąć się na jego naturalnej wielkości posąg z... białej czekolady.

Życzliwość, która na długo zostaje w pamięci

Mieszkańcy Wisły urzekają swoją gościnnością i serdecznością. Ich uśmiechnięte twarze, mijane na wiślańskim rynku, mówią: „jest właśnie tak, jak powinno być”. Każdy, kto chce na dłużej przebywać w ich towarzystwie, może zatrzymać się w licznych gospodarstwach agroturystycznych. Turyści mają bardzo duży wybór miejsc noclegowych począwszy od pól namiotowych, przez schroniska, gospodarstwa, pensjonaty, domy wypoczynkowe, aż do hoteli. Bez względu na adres, pod jakim odwiedzający Wisłę postanowią się zatrzymać, jedno jest pewne: wszędzie sny będą radosne i kolorowe.

W Wiśle najpiękniejsze jest to, że tu jawa jest tak samo radosna i kolorowa jak sny. Nie ma więc na co czekać – czas się tu zatrzymać. Perła Beskidów z uśmiechem przywita każdego, kto do niej zawita. Serdecznie zapraszamy!

Those who enjoy walks in lower-lying areas will find the walk around the Czernański Lake in Wisła Czarna, absolutely perfect and will find it difficult to leave the stunning Rodło Cascades. The height of these waterfalls fluctuates between 0.5m and 5m and the falls provide perfect examples of water-eroded formations – particularly the rocky depths at the foot of the waterfalls. Some of the statue-like spruces and firs lining the banks are up to 170 years old!

Horse-riding in the mountains and extreme sports are also offered in Wisła. Thrill-seekers will love the rock-climbing, quad expeditions as well as snow-scooters in the winter. Relaxing in the river or swimming pools after all the excitement is perfect at any time of the day.

Where history and nature unite

History-lovers will find Wisła to be particularly interesting. The Beskid Museum, with its permanent exhibition illustrating life and traditions of the highland dwellers, is housed in a cottage dating back to the end of the 18th century.

The Polish president's residence in Wisła-Czarne was built between the 1st and 2nd World Wars. It was designed by renowned architect Adolf Szyszko-Bohusz. Continuing on through the Łabaj Valley it's impossible not to be taken aback by the sheer size of the 122m viaduct built in 1932.

There's also lots to do for those interested in wooden architecture. The area is full of wonderful wooden buildings such as the alpine-styled Habsburg Hunting Lodge or Kocyana cottage, or church buildings such as the Lutheran Church dating back to the 1830s. If you've always wanted to meet Adam Małysz, you can at least see a life-sized statue of him - all made of white chocolate - in the main hall of the Dom Zdrojowy Spa.

Friendliness that memories are made of

The people living in Wisła enchant visitors with their warmth and hospitality. Their smiling faces say "everything is exactly as it should be." Agritourism is a very popular way to experience life in Wisła and visitors have a multitude of choices regarding where to stay – from campsites and youth hostels, through to B&Bs and hotels. Regardless of address one thing is certain – your stay will be perfect and your dreams will be the most vivid and colourful you have ever experienced.

The most beautiful thing about Wisła is that reality is just as pleasant as dreams. What are you waiting for? It's time to take a break. The Pearl of the Beskid Mountains will greet every visitor with a smile! We look forward to having you!

www.wisla.pl

fot. Paweł Brągiel

Wiadukt w Łabajowie
The viaduct in Łabajów

Enklawa starego budownictwa
An enclave of heritage buildings

Chata Kocyana
Kocyana's Cottage

Imprezy kulturalno-rozrywkowe – lato 2008

- 21-22.06.2008** Powitanie Lata – Czerwcowe Dni Wisły ze Zdrowiem i Urodą (miejsce: amfiteatr, rynek)
- 22.06.2008** Pamiętamy o nich... 2007 – koncert charytatywny (miejsce: amfiteatr)
- 01.05-17.08.2008** Akcja „Przewodnik Czeka” – wycieczki z przewodnikiem dla turystów indywidualnych (terminy: 05.07, 06.07, 12.07, 13.07, 19.07, 20.07, 26.07, 27.07, 02.08, 03.08, 09.08, 10.08, 15.08, 16.08, 17.08)
- 05.07.2008** Sobota z Beskidzką 5 (miejsce: rynek miasta)
- 06.07.2008** VIII Koncert Orkiestr Dętych „Jest w orkiestrach dętych jakaś siła” (miejsce: amfiteatr, rynek miasta)
- 10-12.07.2008** XXXII Wiślańskie Dni Muzyki Organowej (miejsce: kościół ewangelicko-augsburski w Wiśle Centrum)
- 12.07.2008** Koncert Galowy „Latin Show” (miejsce: amfiteatr)
- 13.07.2008** „Milka – Rodzinna Przygoda” – Święto Czekolady (miejsce: rynek miasta)
- 19.07.2008** Teatralne Dni Wisły - „Teatr na wysokościach” czyli bliskie spotkanie z teatrem ulicznym (miejsce: rynek miasta)
- 01.08.2008** Koncert Jubileuszowy 45. Tygodnia Kultury Beskidzkiej oraz wręczenie Nagrody Miasta Wisły (miejsce: amfiteatr)
- 02-10.08.2008** 45. Tydzień Kultury Beskidzkiej (miejsce: rynek miasta, amfiteatr)
- 23-24.08.2008** XV Dni Wisły: Dożynki – Święto Miodu (miejsce: amfiteatr, rynek miasta)
- 30-31.08.2008** X Beskidzki Piknik Country „Wiślaczek Country 2008” (miejsce: rynek miasta, amfiteatr)
- Wrzesień 2008** Bieg Kelnerów 1938-2008 (miejsce: rynek)
- 20-21.09.2008** Konkurs Pieśni im. Stanisława Hadyny oraz Koncert Pieśni Sakralnych w wykonaniu zespołu „Śląsk” (miejsce: Kino Marzenie, amfiteatr, kościół ewangelicko-augsburski)

Imprezy sportowe

- 20.06-06.07.2008** Turniej Dolin w piłce nożnej o Puchar Burmistrza Miasta Wisły (miejsce: Wisła – ośrodek sportowy Jonidło)
- 06.07.2008** 19. Międzynarodowy Rowerowy Wyścig „Solidarności” i Olimpijczyków
- 20.07.2008** Ogólnopolskie Zawody w Zjeździe na Rowach „Downhill Contest” (miejsce: Wisła Łabajów – Stożek)
- 22-24.08.2008** Przedolimpijski Międzynarodowy Miting Lekkoatletyczny (miejsce: OS START)
- 05-06.09.2008** 55. Samochodowy Rajd Wisły (miejsce: amfiteatr, rynek miasta)
- 14.09.2008** Wisła Adventure Trophy
- 27.09.2008** Otwarcie Skoczni Narciarskiej w Wiśle Malince
- Luty 2009** IX Zimowy Olimpijski Festiwal Młodzieży Europy „Śląsk-Beskidy 2009”

Cultural Events – Summer 2008

- 21-22.06.2008** Summer Welcome – Wisła Festival of Health and Beauty (place: Amphitheatre and Main Square)
- 22.06.2008** We will remember them...2007 Charity Concert (place: Amphitheatre)
- 01.05-17.08.2008** 'Your Guide Awaits' Campaign – excursions with tour guides (dates: July: 05,06,12,13,19,20,26,27; August: 02,03,09,10,15,16,17)
- 05.07.2008** Saturday with the Beskidzka 5 (place: Main Square)
- 06.07.2008** VIII Brass Band Concert – “There's a certain power that only brass bands have” (place: Amphitheatre, Main Square)
- 10-12.07.2008** XXXII Day of Organ Music in Wisła (place: Lutheran Church in Wisła-Centrum)
- 12.07.2008** “Latin Show” Concert (place: Amphitheatre)
- 13.07.2008** Milka – A Family Adventure – Chocolate Festival (place: Main Square)
- 19.07.2008** Theatre in the Mountains – street theatre (place: Main Square)
- 01.08.2008** Celebration Concert – 45th Annual Week of Beskid Culture and the Wisła City Award-giving Ceremony (place: Amphitheatre)
- 02-10.08.2008** 45th Week of Beskid Culture (place: Main Square, Amphitheatre)
- 23-24.08.2008** XV Harvest Festival – Honey Festival (place: Main Square, Amphitheatre)
- 30-31.08.2008** X Beskid Country Picnic “Wiślaczek Country 2008” (place: Main Square, Amphitheatre)
- September 2008** The Waiter's Race 1938-2008 (place: Main Square)
- 20-21.09.2008** Hadyna Song Festival and Concert of Liturgical Songs by the Polish National Song and Dance Ensemble Śląsk (place: Marzenia Cinema, Amphitheatre, Lutheran Church)

Sporting Events

- 20.06-06.07.2008** The Valley Football Championship for the Wisła Mayor's Cup (place: Wisła – Jonidło Sport Complex)
- 06.07.2008** 19th “Solidarność” and Olympian International Bike Race
- 20.07.2008** National Mountain Bike “Downhill Contest” (place: Wisła Łabajów - Stożek)
- 22-24.08.2008** Pre-Olympic International Athletics Meet (place: OS START)
- 05-06.09.2008** 55th Wisła Car Rally (place: Amphitheatre, Main Square)
- 14.09.2008** Wisła Adventure Trophy
- 27.09.2008** Official Opening of the Wisła Malinka Ski Jump
- February 2009** IX Winter European Youth Olympic Festival “Śląsk- Beskidy 2009”

Centrum Informacji Turystycznej
Information Centre in Wisła
pl. B.Hoffa 3, tel. 033/855 34 56
e-mail: promocja@wisla.pl

MOKATE®

TO POLSKA, RODZINNA FIRMA Z WIELOLETNIĄ TRADYCJĄ.
MOKATE TO MARKA CAPPUCCINO I KAW ROZPUSZCZALNYCH,
A TAKŻE NAJPOPULARNIEJSZYCH HERBAT WYBIERANYCH PRZEZ
KONSUMENTÓW W KRAJU I ZAGRANICĄ.

Z SENATOREM RP ANTONIM PIECHNICZKIEM, SELEKCYJONEREM REPREZENTACJI POLSKI, KTÓRA NA MISTRZOSTWACH ŚWIATA W 1982 ROKU W HISZPANII ZDOBYŁA III MIEJSCE – ROZMAWIA JACEK CWETLER.

Jacek Cwetler: Jak Pan, rodowity Ślązak, zapatruje się na zmiany, którym w ostatnich latach „poddawany” jest nasz region?

Antoni Piechniczek: Mam mieszane uczucia. Z jednej strony żal tego wszystkiego, co minęło, ale bez jakiegoś specjalnego sentymentalizmu. Tamten Śląsk to była moja młodość, okres startu życiowego, zdobywania wykształcenia, gry w piłkę nożną czy pracy z reprezentacją. Potęgą dawnego Śląska był przemysł ciężki, który dawał zatrudnienie wielu ludziom, który ustawił ich życiowo. Większość z nas miała zapewnioną pracę, a pojęcie bezrobocia nie istniało. Jednak patrząc na te przemiany, przede wszystkim na prywatyzację przemysłu węglowego, mam wrażenie, że nie do końca było to przemyślane. Dziś okazuje się, że niepotrzebnie zamykailiśmy kopalnie, że węgla brakuje, że może zbyt wcześnie niektórym daliśmy odprawy.

Restrukturyzacja nie polegała na unowocześnianiu, ale na zwalnianiu ludzi. Dziś rocznie musimy sprowadzać 9 mln ton węgla z zagranicy. Były to decyzje błędne, niewybaczalne. Z drugiej strony Śląsk jest jednym z najlepiej dotowanych i rozwijających się regionów w naszym kraju. Na przykład Bielsko-Biała jest na drugim miejscu (po Gdańsku) pod względem wielkości inwestycji.

JC: Czyli wariant optymistyczny?

AP: Nie do końca. Spójrzmy na zamożność śląskich klubów sportowych i ich miejsce w lidze. Jest słabo. Śląskie kluby nie mają takich sponsorów jak Wisła Kraków czy Groclin. Próbuje radzić sobie Ruch Chorzów czy Górnik Zabrze, ale to wszystko za mało. Nasze kluby nie mogą liczyć na wsparcie spółek węglowych, ale już KGHM Polska Miedź S.A., czy KWB Bełchatów S.A. wspierają kluby sportowe. Dlaczego tak się dzieje? Czy to jest sprawiedliwe?

JC: Z tego co wiem, był Pan związany z hutnictwem?

AP: Tak. Urodziłem się i wychowałem w okolicach Huty Batory w Chorzowie. Jestem również absolwentem technikum hutniczego. Dziś wiele hut, które powstawały na początku XX wieku – Huta Batory (dawn. Bismarckhütte) czy Huta Kościuszko (dawn. Königshütte) – już nie istnieją w takim wymiarze w wyniku złych decyzji. Są jeszcze ludzie, którzy pamiętają, że kiedy je budowano, to były to jedne z najnowocześniejszych hut w Europie.

JC: Czy można temu jakoś zaradzić?

AP: Zmian i przekształceń nie zatrzymamy. Myślę, że Ślązacy dzięki swym cechom i pracowitości spowodują, że Śląsk się odnajdzie i odrodzi. Chciałbym, aby był sprawiedliwie doceniany przez resztę kraju. Takim papierkiem lakmusowym dla dzisiejszej pozycji Śląska w kraju jest na pewno sprawa Euro 2012. Stadion Śląski – legendarne miejsce dla polskich sportowców i kibiców, arena wielu wspaniałych zwycięstw

foto. Piotr Oleś - Studio

Śląsk
zasługuje
na szacunek

Silesia Deserves
Respect

JACEK CWETLER INTERVIEWS SENATOR ANTONI PIECHNICZEK, THE SELECTOR OF THE POLISH NATIONAL FOOTBALL TEAM WHICH CAME 3RD IN THE 1982 WORLD CUP IN SPAIN.

Jacek Cwetler: How do you, as a native Silesian, see the changes that our has region undergone in the past few years?

Antoni Piechniczek: I have mixed feelings. On the one hand, it's sad to see some things go, but let's not be overly sentimental. That, former, Silesia was part of my youth, my education, playing football and my work with the national team. Silesia's power lay in heavy industry, which gave many people employment, and which set people up in life. Most of us had guaranteed work, and unemployment was a completely foreign concept. But when I look at the changes, particularly at the privatisation of the coal industry, I feel that it wasn't thought through very well. Today we see that the coal mines didn't need to be closed, that there isn't enough coal, that maybe we got rid of people too quickly. Restructuring didn't mean modernisation, it

meant firing people. Now, we import 9 million tonnes of coal from abroad. Those miscalculated decisions are totally inexcusable. On the other hand though, Silesia is one of the most subsidised and developing regions in the country. For example, Bielsko-Biała is in second place (after Gdańsk) in terms of investments.

JC: So it's generally optimistic?

AP: Not entirely. Let's have a look at the wealth of the Silesian football clubs and their position in the tables. It's bad. Silesian football clubs don't have sponsors like Wisła Kraków or Groclin do. Ruch Chorzów and Górnik Zabrze are obviously trying, but it's just not enough. Our football clubs can't rely on the support of coalmine companies, but KGHM Polska Miedź S.A. or KWB Bełchatów S.A. support football clubs. Why? Does that seem fair to you?

JC: From what I'm aware of, you once had something to do with the iron and steel industry?

AP: Yes. I was born and raised around Huta Batory in Chorzów. I also graduated from the iron and steel industry technical college. Today, many of the steelworks built at the beginning of the 20th century, like Huta Batory (also known as Bismarckhütte) or Huta Kościuszko (Königshütte), aren't like they used to be, because of bad decision-making. There are still some people who remember that when these steelworks were built, they were the most modern steelworks in Europe.

JC: Is it possible to somehow find a remedy?

AP: There's no way we can stop the changes and transformations. I think that Silesians, thanks to their character and hard-working nature, will help this region reinvent itself. What I'd really like, would be for these efforts to be wholeheartedly appreciated by the rest of the nation. The issues surrounding Euro 2012 are a litmus test of Silesia's position in the nation. The Silesian Stadium, a legendary place for Polish sportsmen

– powinien być bezdyskusyjnie miejscem rozgrywek podczas Mistrzostw Europy w 2012 roku. Podjęto złe decyzje, a teraz próbuje się to jakoś odkręcić. Była to decyzja polityczna, która Śląsk eliminowała. Nie miasto Chorzów, ale cały nasz region.

JC: Czy Śląsk kiedyś był bardziej zauważalny?

AP: Tak. Gdy w 1934 roku wybudowano stadion Ruchu Chorzów przy ulicy Cichej, był to pod względem wielkości szósty stadion w Europie. Taki stadion wspólnie wybudowała gmina, Browar Tyski, działacze i kibice sportowi. Można było! Czy dziś jest to możliwe? Chyba nie.

JC: Wtedy ludzie bardziej się włączali w tego typu przedsięwzięcia?

AP: Na pewno. Pasja i społecznictwo to była mieszanka przynosząca wymierne sukcesy.

JC: To może dobrym pomysłem jest autonomia Śląska?

AP: Nie chciałbym dotykać tego problemu. Moja rodzina miała takie propolskie podejście. Ciągnęło nas do Polski. Może dobrym rozwiązaniem dla Śląska byłoby faktycznie utworzenie megamiasta Silesia.

JC: Wiele lat spędził Pan w podróżach i na zagranicznych kontraktach. Czy chętnie wracał Pan po tych wojażach na Śląsk?

AP: Oczywiście. Zebrało się tego ponad 10 lat. Tunezja, Emiraty Arabskie. Zjeżdżając na wakacje zawsze zahaczałem o Śląsk. A po zjeździe do kraju osiedliłem się w Wiśle. Ładnie położone miejsce pod Kamiennym. Oddycham pełną piersią, cieszę się wspaniałymi widokami. Kocham Beskid Śląski. Jest dla mnie nie za wysoki, nadaje się świetnie do wędrówek, a skala niebezpieczeństwa nie jest tak duża jak w górach wysokich. Bywam także w Chorzowie, gdzie są moje dzieci i wnuki. Biuro senatorskie mam w miejscu najbardziej wymarzonem, bo na Stadionie Śląskim.

JC: Należy się Panu to miejsce. Czy korzystał Pan z usług lotniska w Pyrzowicach?

AP: Tak. Latam z tego lotniska do córki do Bostonu via Frankfurt. A zawodowo wielokrotnie wylatywałem lub lądowałem na katowickim lotnisku. Obecnie mniej latam niż w czasach, gdy byłem trenerem, ale gdy już się wybieram, to często właśnie z Pyrzowic. Bardzo mnie cieszy, że lotnisko się rozwija i coraz wyżej znajduje się w rankingu polskich lotnisk. W przyszłości na pewno wyprzedzi Okęcie i Balice. W obstudze cargo myślę, że jest już na pierwszym miejscu. A propos dawnych trenerskich czasów: pamiętam jak przylecieli do Katowic piłkarze z Emiratów Arabskich, których przyjęliśmy jako VIP-y. Byli zaszokowani. Jeszcze nigdy i nigdzie nie zdarzyło im się takie przyjęcie. Dziś, w czasach terroryzmu, pewnie już nie dałoby się tego zrobić.

JC: Jak spędza Pan chwile wolnego czasu?

AP: Lubię dobrą książkę i wędrówki po górach. Zimą uprawiam narciarstwo biegowe i alpejskie. Jak mam tylko wolną chwilę, to zapinam narty i wyruszam na trasy.

JC: Czy piłka nożna wypełniała całe Pana życie?

AP: W dużej mierze tak. Chociaż dzisiaj mogę powiedzieć, że bardziej czuję się ekspertem od kultury fizycznej, niż tylko trenerem piłkarskim. Wykładam na katowickim AWF-ie i marzę o swojej prywatnej szkole sportowej.

JC: Życzę spełnienia marzeń i dziękuję za rozmowę.

AP: Dziękuję.

and fans, an arena that gave Poland so many fantastic wins, should, unquestionably, play an integral part in the European Championship matches in 2012. Bad decisions have been made, and now they're trying to somehow get out of it. It was obviously a political decision that got Silesia eliminated. Not just Chorzów as a city, but the whole region.

JC: Was Silesia once more noticeable?

AP: Yes. When the Ruch Chorzów Stadium on ul. Cicha was built in 1934, it was the 6th largest stadium in Europe. It was a joint venture between the local government, the Tychy Brewery, activists and football fans. It was possible. Would this be possible today? Probably not.

JC: Were people then more likely to take part in these types of ventures?

AP: Definitely. Passion and an active community, the perfect recipe for success.

JC: So maybe making Silesia autonomous would be a good idea?

AP: I don't even want to touch that issue. My family always had a very pro-Polish sentiment. Maybe it would be a good idea for the Silesian region to become one megalopolis – Silesia.

JC: You spent many years travelling and on work contracts abroad. Did you look forward to returning to Silesia from your travels?

AP: Of course. All up it was about 10 years. Tunisia, the United Arab Emirates. I always started my holidays with a trip to Silesia. And when I finally returned to Poland, I settled in Wisła. I breathe the fresh air and take in the beautiful scenery. I love the Silesian Beskid. It's not too high for me and it's perfect for hiking because it's not as dangerous as the high mountain areas. I also spend time in Chorzów where my kids and grandkids live. My senatorial office is in the perfect place – at the Silesian Stadium.

JC: How very fitting. Have you ever used the airport in Pyrzowice?

AP: I fly to visit my daughter in Boston via Frankfurt from the airport. When I used to travel a lot for work, I used to fly to and from the airport very often. Now I fly much less often than I did as when I was a trainer, but when I do, it's mostly from Pyrzowice. It makes me very happy to see the airport developing and going up in the airport rankings. In the future, I'm sure it's going to be ranked higher than Okęcie [Warsaw] and Balice [Kraków]. I think in terms of cargo, it's already in first place. I remember when football players from the United Arab Emirates flew in to Katowice and we welcomed them like VIPs. They were shocked because they'd never had such a welcome before – anywhere. Today, with all the problems with terrorism, it would be impossible to do something like that.

JC: How do you spend your free time?

AP: I enjoy a good book and hiking in the mountains. In the winter I ski – cross-country and alpine. Whenever I have a free moment I strap on my skis and get going.

JC: Was football an all-encompassing matter in your life?

AP: In many ways, yes. But I can easily say that today, I feel more an expert on physical culture than just football training. I'm a lecturer at the Academy of Physical Education and I hope to one day have my own private sport school.

JC: I hope your dreams come true and thank you for your time.

AP: Thank you.

Eindhoven

miasto z którego wszędzie jest blisko
The city that's close to everywhere

Stary młyn / Old Mill

Książę Brabancji Henryk I, który w roku 1232 nadał prawa miejskie osiedlu 170. domów nazywanemu Endehoven nad rzeką Dommel, słusznie docenił położenie tego miejsca. Współcześni mieszkańcy 200-tysięcznego Eindhoven podkreślają, że od nich nigdzie nie jest daleko. Zaledwie 100 km do Amsterdamu, 100 do belgijskiej Antwerpii, 100 do niemieckiego Dusseldorfu, 110 do Rotterdamu i 140 do Brukseli. Być może dlatego ruch na lotnisku Welschap nigdy nie zamiera. Bo do Eindhoven warto przyjechać nie tylko po to, by „było blisko”, ale także by poznać to miejsce.

Miejsce, gdzie przede wszystkim pracuje się i zarabia, to zakłady koncernu Philips, który ma tu swoje korzenie, ale także fabryka ciężarówek DAF. Ale ten przemysłowy charakter Eindhoven trudno na pierwszy rzut oka rozpoznać, bo to miasto czyste, wygodne dla mieszkańców, kryjące pod skromną powierzchnością interesujące skarby.

Ci, którzy chcieliby się tu uczyć, z pewnością skierują się w stronę Uniwersytetu Technologicznego, bo jego wydział elektroniczny ma światową sławę. Ci, którzy chcieliby posłuchać muzyki, łatwo trafią do sal koncertowych Centrum Frits Philips. Sympatycy malarstwa znajdą fascynującą kolekcję Picassa, Kandinsky'ego, Mondriana i Appela w salach Stedelijk Van Abbemuseum.

A dzieci? Dla nich także jest wiele niezwykłych atrakcji, a w szczególności Burgers' Zoo. W zwykłych ogrodach zoologicznych ludzie chodzą od klatki do klatki, obserwu-

In 1232, Duke Hendrik I of Brabant granted city rights to a small town of 170 dwellings on the Dommel River then known as Endehoven and in doing so, illustrated the value he placed on its location. Today's 200 000-strong population of Eindhoven emphasises that "it's close to everywhere". From Eindhoven, it's only 100km to Amsterdam, 100km to Antwerp in Belgium, 100km to Dusseldorf in Germany, 110km to Rotterdam and 140km to Brussels. This could be the reason why Welschap Airport is always so busy. But Eindhoven is worth travelling to not only because it's so close to everywhere, but because it's worth visiting in its own right.

Above all, Eindhoven is a place where many people work for Philips, which continues to form an integral part of the city, and DAF, the car and truck manufacturing company. On first glance however, it's difficult to notice Eindhoven's industrial character, as this clean and pleasant city hides a variety of interesting treasures under its unassuming guise.

Those who would like to study here will definitely want to make their way to the University of Technology and its world-renowned electronics department. The Frits Philips Music Centre is the obvious choice of venue for those looking to enjoy a concert, whereas art-lovers of all ages will marvel at the Picasso, Kandinsky, Modriaan and Appel collections at the Van Abbemuseum.

As for kids – Eindhoven has many things for them too – but above all, the Burgers' Zoo. In ordinary zoos, people wander from cage

Dziewczęta na targu serów, Edam
Girls at Cheese Market, Edam

Ogród zoologiczny Burgers' Zoo / The Burgers' Zoo

jąc znużone niedźwiedzie, tępo żujące trawę zebry lub zirytowane małpy. W Eindhoven to zwierzęta są „gospodarzami” sektorów zoo, w których żyją swobodnie w warunkach imitujących naturalną dżunglę, sawannę, pustynię, a nawet świat oceanu. Człowiek jest ich gościem, a jego obcowanie tutaj ze światem fauny zapewnia mu wiele atrakcji. Przyjemność to dość droga (bilety ok. 15-18 euro), ale przeżycie jedyne w swoim rodzaju.

Znana polska podróżniczka twierdzi, że Eindhoven jeszcze pod jednym względem jest miejscem niepowtarzalnym – chodzi o zakupy. Ale nie w centrach handlowych, które nie różnią się tu od podobnych obiektów w innych miastach Europy, lecz na „tygodniowych wyprzedażach”. Najpopularniejsze odbywają się we wtorki na De Markt i można tu kupić... wszystko! Od owoców i warzyw po ciuchy, od starych książek po różnorodne tekstylia, od wypchanych zwierząt po wyrafinowany sprzęt sportowy. Przyjezdni lubią też zaglądać do Het Goed, czyli centrum „second handu”, który ma tu specjalną renomę i charakter.

A jeśli już o sporcie wspomnieliśmy, to jest to jedyna dziedzina, na punkcie której Brabantczycy z Eindhoven mają kompletnego

to cage observing the bored bears, zebras chomping aimlessly on their snacks and irritated monkeys. At the zoo in Eindhoven, the animals are “hosts” of each individual sector where they live in environments mimicking their own natural habitats, be it the jungle, savannah, desert or even the sea. People are their guests and the opportunity to spend time with the animals becomes a privilege. At 15-18 Euro per ticket, it's an expensive excursion, but it's an experience not to be missed.

A well-travelled colleague believes that there's one more reason that makes Eindhoven an unforgettable place to visit – the shopping. But we're not talking about shopping centres which are strikingly similar to those to be found in the rest of Europe, but the weekly markets - the most popular of which are held on Tuesdays at De Markt. And you can buy... everything and anything - from fruit and vegetables to clothes, from old books to fabrics, from stuffed animals to exclusive sports gear. Visitors also like to drop in to Het Goed, second hand central, which has its own specific character.

Getting back to sport, and more specifically to football, this is the only subject that Brabants from Eindhoven get animated about. PSV Eindhoven, which has been sponsored by Philips

reklama

Saab Diesel.

Moc do potęgi

Przygotuj się na niezwykle doznania. Saab 9-3 z dynamicznym silnikiem Diesla dostarczy Ci wrażeń, o jakich do tej pory tylko marzyłeś. Poczuj moc zwielokrotnioną turbodoładowaniem. Umów się na jazdę próbną.

www.saab.katowice.pl

M&M Cars Katowice,
ul. Lotnisko 81, tel. 032 209 16 60 w. 50, 51

„fiola”. Chodzi o piłkarski klub PSV Eindhoven, który od roku 1920 sponsoruje koncern Philips. PSV swój „złoty okres” przeżywał w latach 70., kiedy występowali w jego barwach bracia van de Kerkhof, van der Kuijlen i Stevens. A potem był czas Romario i trenera Guus Hiddinka. Ale ostatnio PSV nawiązuje do tradycji – drużyna prowadzona przez Ronalda Koemana zdobyła w roku 2007 mistrzostwo Holandii, wyprzedzając amsterdamski Ajax. A jeśli mieszkańcy Eindhoven zadeklarujecie zainteresowanie PSV, zdobędziecie jego przychylność.

Tak naprawdę wielka historia tego miasta zaczęła się w roku 1891, kiedy bracia Gerard i Anton Philips założyli tu niewielki warsztat elektryczno-mechaniczny. Przy nim, w roku 1920 zbudowano budynek fabryczny zwany „Witte Dame”. W tej „Białej Damie” produkowano lampy, które żarzyły się we wszystkich odbiornikach ery początków przemysłu radiowego. Teraz jest to już muzeum, a wyrafinowane produkty Philipsa powstają w zakładach na całym świecie. W Eindhoven pozostało jednak serce firmy.

Po mieście łatwo podróżuje się autobusem. Bilet dzienny dla dwóch osób kosztuje 5 euro, ale lepiej wypożyczyć rower, bo Eindhoven nie jest rozległe. Zjeść tu tanio i smacznie można np. w restauracjach indonezyjskich, ale piwo należy pić tutaj – świetnie! W hotelach praktycznie zawsze znajdzie się miejsce. Mamy do dyspozycji od 1. do 5-gwiazdkowych i od 27 do – nawet – 2500 euro za dobę. Pełny wybór.

Ale niech nikt nie waży się przyjechać do Eindhoven i nosić szalik klubowy Ajaxu!

since 1920 is Eindhoven's pride and joy. The mid and late 1970's were a golden era for PSV, a time when the Van de Kerkhof brothers, Willy van der Kuijlen and Huub Stevens wore the teams colours. Then came the era of Romario and coach Guus Hiddink. Lately, PSV's performance has reflected aspects of its past, with the team winning the national championship

in 2007 and overtaking Amsterdam's Ajax. Telling an Eindhovenener that you support PSV will earn you a friend for life.

Eindhoven's history actually dates back to 1891, when brothers Gerard and Anton Philips set up a small electrical-mechanical workshop. In 1920, the factory known as "Witte Dame" was built adjoining this workshop. The "White Dame" factory, produced lamps that lit all the receivers at beginning of the radio industry. It now houses a museum and although Philips products are made all over the world, its heart remains in Eindhoven...

The city is easy to navigate by bus, but Eindhoven isn't a very sprawling city and although a daily ticket for two people costs 5 Euro, it's much more practical to hire a bike. As for eating, the cheapest eats are international – especially Indonesian, as for beer – definitely go local. 1 to 5-star hotels range from 27 to 2500 Euro a night and you'll always find something to suit your needs.

Just make sure you leave your Ajax scarf at home!

Z Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach do Eindhoven można polecieć niskokosztowymi liniami lotniczymi Wizz Air cztery razy w tygodniu - w poniedziałki, wtorki, piątki i niedziele.

Low-cost airline Wizz Air offers 4 flights a week (Monday, Tuesday, Friday and Sunday) from Katowice Airport in Pyrzowice.

Andrzej Wiktorowicz *fot. Beata Darmolińska i www.stock.xchng*

Gospodarstwo ogrodnicze / Flower Farm

TERAZ

WKRÓTCE...

JEŚLI SAMOCHÓD I AUTORYZOWANY SERWIS, TO TYLKO VOLVO I TYLKO EURO-KAS!

Już od 17 lat służymy radą i pomocą naszym klientom. Kierujemy się zasadą - satysfakcja klienta jest najważniejsza. Dzięki nowoczesnemu systemowi zarządzania oraz pracy w oparciu o wysokie standardy, gwarantujemy obsługę naszych klientów na najwyższym poziomie.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

EURO-KAS Autoryzowany Dealer Volvo
ul. 73-go Pułku Piechoty 1, 40-467 Katowice
T: +48 32 358 10 00, +48 32 730 00 00
F: +48 32 735 22 22
www.eurokas.dealervolvo.pl

Godziny otwarcia:

poniedziałek – piątek: 8.00 - 18.00
sobota: 9.00 - 14.00

Baltona

Podróż samolotem to nie tylko możliwość szybkiego przemieszczania się, ale także okazja do zrobienia udanych zakupów w sklepach na lotniskach. Od kilkadziesiąt lat specjalistą w tej dziedzinie jest Baltona, kiedyś kojarzona głównie z zachodnim, deficytowym towarem, dziś – gdy rynek jest tak rozwinięty – trafia w potrzeby najbardziej wymagających Klientów, oferując im zarówno dobra luksusowe, jak i codziennego użytku.

– W oczekiwaniu na samolot najczęściej odwiedzam sklepy na lotnisku. Zawsze można znaleźć coś ciekawego dla siebie lub rodziny i przyjemnie spędzić czas – mówi Agnieszka Kamińska, pasażerka linii lotniczych, podróżująca kilka razy w miesiącu w celach biznesowych. – Baltona zawsze jest blisko, łatwo do niej trafić i w zasadzie można znaleźć tam wszystko, co potrzebne, do tego w atrakcyjnych cenach.

Blisko dwa lata od otwarcia, trzy nowe sklepy Baltony w Terminalu B katowickiego portu lotniczego zyskują status wolnocłowych. Przestronne (o łącznej powierzchni ponad 200 m²), nowoczesne, oferujące pełny asortyment: ekskluzywne perfumy i kosmetyki, alkohole, wyroby tytoniowe i słodycze – są kolejnymi odmienionymi placówkami firmowanymi marką Baltony w Polsce. – To dobra wiadomość dla klientów Baltony, bo duty free oznacza atrakcyjne ceny i specjalne oferty – przyznaje Agnieszka Kamińska. Rzeczywiście, zmiana statusu sklepu otwiera nowe i ciekawsze, głównie pod względem cenowym, możliwości handlowe. Baltona specjalizuje się w sprzedaży wolnocłowej i należy zaznaczyć, że w katowickim porcie lotniczym w Terminalu A od lat funkcjonuje z powodzeniem sklep duty free pod marką Baltona.

Zrób zakupy na lotnisku Shop at the airport

Travelling by plane is not simply a quick and efficient manner of transport, but also an opportunity to indulge in airport shopping. Baltona has been a market leader in airport shopping for several decades. Baltona was, for many years, associated with articles scarce to come by in Poland. Now, with an open and well-developed market, it caters for the most demanding customers by offering luxury goods, as well as everyday articles.

"I mostly go shopping while I wait for my flight. I'll always find something interesting for myself or for someone from my family. It's a pleasant way to kill time." – says Agnieszka Kamińska, an airline passenger who flies several times a month for work purposes. "There's always a Baltona shop nearby, they're easy to find and you'll always find something for yourself – and at a great price too!"

Almost two years from when they opened, the three new Baltona stores in Katowice Airport's Terminal B became duty free outlets. With over 200m² of floor space between them, these modern outlets offering everything from exclusive perfumes and cosmetics to alcohol, tobacco products and sweets, are the newest Baltona Duty Free stores in Poland. "That's great news for Baltona customers as duty free means great prices and special offers" – adds Agnieszka Kamińska. Indeed, the change in status to duty free opens new and interesting opportunities, particularly in terms of prices. Baltona specialises in duty free shopping, and it's important to emphasise that there's been a Baltona duty free operating with great success for many years in Katowice Airport's Terminal A.

Naturally, this is not the end of Baltona's expansion. Baltona is constantly developing and expanding in line with the dynamic growth of the aviation market. In recent times, new stylish Baltona outlets have been opened at the airports in Gdańsk, Wrocław and Łódź. The company's plans for the first half of 2008 included the opening of new outlets in Poznań and Bydgoszcz. The new retail area of Warsaw airport's new terminal complex is Baltona's newest challenge.

To oczywiście nie koniec ekspansji Baltony. Firma stale się rozwija wykorzystując szanse, jakie stwarza dynamicznie rosnący rynek lotniczy. W ostatnim czasie zostały otwarte nowe, kolejne już, eleganckie sklepy na lotniskach w Gdańsku, Wrocławiu i Łodzi. Plany na pierwszą połowę tego roku obejmują jeszcze nowe placówki w Poznaniu i Bydgoszczy. Kolejnym wyzwaniem będzie nowa powierzchnia handlowa w kompleksie terminalowym warszawskiego portu lotniczego.

60 lat tradycji to nie lada wyczyn na polskim rynku. Niewiele firm powstałych tak dawno wciąż tak dobrze się rozwija. Baltona, która jest ważnym graczem wśród operatorów stref wolnocłowych w Polsce, za najważniejszą swoją działalność postrzega sprzedaż w sieci firmowych sklepów w portach lotniczych i tam też upatruje szanse na dalszy rozwój.

Nie tylko dobry towar

Otwarcie sklepu i udostępnienie wysokiej jakości asortymentu towarów to jeszcze nie wszystko. Dzisiaj, gdy konkurencja jest duża, a towary łatwo dostępne, liczą się inne aspekty placówki handlowej. Przyjazna atmosfera sklepu, przestrzeń, światło, kolorystyka, miła i kompetentna obsługa, dobrze umiejscowione poszczególne grupy towarów – to wszystko można znaleźć w sklepach Baltony. Tutaj dostajemy jeszcze więcej – dobrą, sprawdzoną markę z tradycją, której nie można podważyć. Baltona współpracuje z najlepszymi dostawcami i producentami znanymi na całym świecie, dzięki czemu może zagwarantować oryginalność i wysoką jakość towarów w atrakcyjnych cenach. Największym powodzeniem cieszą się niezmiennie alkohole, perfumy i kosmetyki oraz papierosy.

Sklep PHZ „Baltona” S.A.
Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice
ul. Wolności 90, 42-625 Ożarówice
e-mail: katowice@baltona.pl

www.baltona.pl

Sklepy są otwarte przed każdym odlotem!!

60 years on the Polish market is no easy feat. Very few established companies continue to develop and expand at a similar rate. Baltona is a key player in the market of duty free retailers in Poland and will continue to focus on expanding its chain of airport stores.

Not only high-quality goods

Opening a store and stocking high quality goods is not enough to survive on the market. Today, with markets being so competitive, and goods being widely accessible, retailers must focus on other aspects to gain customer approval – friendly atmosphere, space, lighting, colours, pleasant and competent staff and a well-planned shop-floor – everything that you will find in a Baltona store. At Baltona you will get this and more – the reliability that only years of tradition and service can provide. Baltona collaborates with only world-renowned producers and suppliers, thus guaranteeing the authenticity and high quality of its products – and great prices. The most popular products have remained unchanged for decades: alcohols, perfumes, cosmetics and cigarettes.

Baltona
Katowice Airport
ul. Wolności 90, 42-625 Ożarówice
e-mail: katowice@baltona.pl

www.baltona.pl

All stores are open prior to every flight!!

Baltona

Wyspa Afrodyty

Aphrodite's Island

1. Mozaika „Leda z łabędziem” / Mosaic of Leda and the swan 2. Meczet Hala Sultan Tekke / Hala Sultan Tekke Mosque
3. Kościół Panagia Chrysopolitissa / Panagia Chrysopolitissa Church 4. Muflony / Mouflons 5. Półwysep Akama / Akama Peninsula

Dla każdego początkującego Indiana Jones Cypr to konieczność! Wymarzony kąsek dla archeologów z uwagi na bogatą i burzliwą historię oraz wiele tajemnic, leżących jeszcze głęboko w ziemi i czekających na odkrycie (2300 r. p.n.e. – początek epoki brązu: obecność ludności na Cyprze została udokumentowana wykopaliskami znalezionymi w grobach niedaleko Morfu). O skarbach ukrytych na wyspie świadczy także geneza jej nazwy: pochodzi od łacińskiego słowa „cuprum” oznaczającego „miedź”, której Cypr był w starożytności głównym dostawcą.

Egzotyczna, ale jakże gościnna wyspa, położona jest na przecięciu szlaków łączących trzy kontynenty: Azję, Afrykę i Europę. Trzecia pod względem wielkości w basenie Morza Śródziemnego ma najłagodniejszy i najbardziej słoneczny klimat – ponad 300 słonecznych dni w roku!

For every beginner Indiana Jones, Cyprus is a must! Archeologists see Cyprus as a tasty morsel owing to its rich and turbulent history and the many secrets deep underground still waiting to be discovered. Documented presence of people on the island dates back to 2300BC with graves found during excavations near Morfu. The promise of hidden treasures lies even in the island's name – Cyprus comes from the latin word 'cuprum' meaning 'copper' – Cyprus was the largest supplier of copper in the ancient world.

This exotic and friendly island is situated at the crossroads of trails linking three continents: Asia, Africa and Europe. It's the third largest island in the Mediterranean and boasts the most pleasant and sunny climate in the area - over 300 sunny days annually!

Losy Cypru, także na skutek licznych kolonizacji, związane są z wieloma historycznymi władcami: Kleopatrami, Aleksandrem Wielkim, Ryszardem Lwie Serce... Jednak najczęściej na Cyprze powtarzane jest imię jej greckiej patronki Afrodyty – bogini piękna, kwiatów, miłości i pożądania, zrodzonej z piany fal morskich niedaleko przepięknego i malowniczego Paphos. To miasto, do dziś przesiąknięte magiczną aurą, było niegdyś stolicą Cypru. Jego nazwa także pochodzi z greckiej mitologii i oznacza imię córki Wenus i Pimaliona. Paphos położone jest w południowo-zachodniej części wyspy nad zatoką, i dlatego najciekawszym rejonem w obrębie miasta jest średniowieczny port i jego okolice, zwane Kato Pafos. Znajduje się tutaj zamek Saranta Kolones wzniesiony na początku XIII wieku, bazylika Panagia Limeniotissa, Grobowiec Królów z IV w. p.n.e. i Muzeum Bizantyjskie, posiadające najstarsze ikony na Cyprze. Najważniejszym jednak zabytkiem miasta są mozaikowe podłogi w kompleksie czterech willi szlacheckich z okresu rzymskiego (Dom Dionizosa, Dom Ajona, Dom Tezeusza i Dom Orfeusza), przedstawiające sceny z mitologii greckiej. Ze względu na wyjątkową historię miasta cały teren jest otwartym muzeum, wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO.

Paphos i jego okolice to nie tylko miejsca antycznych spotkań. To także różnorodne atrakcje turystyczne. Dla miłośników golfa stworzono trzy wysokiej klasy pola do gry dostępne przez cały rok (Tsada Golf Club, Secret Valley i Aphrodite Hills). Osoby z zamiłowaniem do bardziej dynamicznego spędzania wolnego czasu mogą skorzystać z licznych szlaków pieszych i rowerowych o zróżnicowanej długości, a wypożyczalnie rowerów można spotkać na każdym kroku. Oprócz słonecznych, piaszczystych plaż i czystego morza, na Cyprze jest aż 5 parków wodnych z tak nietypowymi atrakcjami, jak rajdy pontonami czy baseny ze sztuczną falą. A kochającym morską głębinę gorąco polecam nurkowanie. Jest w czym wybierać: podwodne wyspy, jaskinie, rezerwaty ryb i dające dreszczyki emocji wraki.

Atrakcji turystycznych na Cyprze jest tak wiele, że trudno je wszystkie wymienić. Nie sposób jednak pominąć jeszcze dwóch:

Safari Akamas – niedostępne dla autokarów drogi parku krajobrazowego z najpiękniejszymi pod względem przyrodniczym, dziewiczymi obszarami wyspy, wąwozem Avacas, w którym żyją muflony, a zimą i wczesną wiosną płynię rzeka, z jaskiniami morskimi w koralowej zatoce i zatoką Lare, do której ze względu na krystalicznie czystą wodę raz w roku przyplývają żółwie zielone by złożyć jaja. Safari Akamas to nie tylko podróż pełna przygód, ale i magii. Odwiedzimy legendarną plażę narodzin Afrodyty, łaźnię, w której bogini zażywała kąpielii zapewniających jej wieczne piękno oraz liczne miejsca dla zakochanych, którzy będą mieli okazję sprawdzić prawdziwość wierzeń mówiących o tym, że po wypiciu wody ze źródła przy którym Afrodyta spotykała się z Adoniszem, ich uczucie przetrwa wieki.

Safari Troodos oferuje odmienną trasę. Podczas podróży krętymi drogami odkryć można niepowtarzalny urok gór Troodos z licznymi wodospadami, zapierającymi dech w piersiach widokami oraz dotrzeć na najwyższy szczyt wyspy Olimp (1951 m n.p.m.), skąd można podziwiać panoramę Cypru.

With the numerous attempts to conquer and colonise it, Cyprus is linked to many historical rulers: Cleopatra, Alexander the Great, Richard the Lionheart... but in Cyprus the most often repeated name is that of its Greek patron Aphrodite – the goddess of beauty, flowers, love and desire, who rose from the sea near the beautiful and picturesque city of Paphos. Paphos, the former capital of Cyprus, also has its own magical aura. Its name also comes from Greek mythology and is the name of the daughter of Venus and Pygmalion. Paphos is situated in the south-western part of the island in a harbour, which is why the most interesting area within the city is the medieval port and its surroundings – Kato Pafos. Worth visiting, in this area, is the Saranta Kolones castle built at the beginning of the 13th century, the Panagia Limeniotissa Basilica, the Tombs of the Kings, dating back to 4BC and the Byzantine Museum which boasts the oldest religious icons in Cyprus. However, the most important of all the places of interest in Paphos are the mosaic floors depicting scenes from Greek mythology in the Roman Governor's Palace – at the 4 villas - the House of Dionysus, the House of Aion, the House of Theseus and the House of Orpheus. Owing to its incredible and extraordinary history, the whole city has been classified as an open museum and is listed as a UNESCO world heritage site.

Paphos and its surrounding areas are not simply places where people in ancient times met. The area also has many other tourist attractions. For golf-enthusiasts, 3 high-grade golf courses – the Tsada Golf Club, Secret Valley and Aphrodite Hills, are open all year round. Those looking for a more dynamic way of spending their free time are encouraged to take advantage of the many walking and mountain bike tracks of various lengths (there are bike-hire places almost on every corner). Apart from sunny, sandy beaches and the clean sea, Cyprus has 5 waterparks with amazing attractions such as pontoon rides and wave pools. But sea-lovers will spend most of their time diving to visit the underwater islands, caves, fish sanctuaries and shipwrecks.

There are so many things to do in Cyprus that it's difficult to name them all. There are two, however, which must be mentioned:

Akamas Safari – a tourist-coach free road through the national park and the most beautiful natural untouched areas of the island, the Avacas Gorge, which is home to the subspecies of wild sheep – the mouflon, which is on the verge of extinction, and where in early spring, the streams turn into rapids, the sea caves in the coral reef of the bay and crystalline waters of Lara Bay, where green turtles come to lay their eggs.

reklama

JOKA ● ● ●
rent a car
wynajem samochodów

Visiting Poland? Need a car? Just call!
+48 (0)32 350 14 50

Katowice Kraków Wrocław Warszawa Łódź Gdańsk
www.joka.com.pl

Obowiązkowym punktem w programie jest słynny klasztor Kykkos ze złotym ikonostasem – jednym z najbogatszych na świecie. Największą dumą klasztoru jest cudowna ikona Madonny, namalowana przez świętego Łukasza.

Po tak wyczerpującym zwiedzaniu proponuję zasiąść do stołu i „posmakować” bogatej historii Cypru. „Mezedhes” to kulinarna przygoda, podczas której jednorazowo (!) można skosztować do 30. dań najlepiej charakteryzujących smaki wyspy słońca, gajów oliwnych i plantacji cytrusów. Na początek serwują zielone i czarne oliwki z sokiem z cytryny, czosnkiem lub ziołami. Jako przystawka będą sosy z warzywami i przyprawami o egzotycznie brzmiących nazwach: tahini, skordalia, taramosalata, talattouri – podawane z wiejskim chlebem. Po nich zapraszamy na octapodi krasato (ośmiornice w czerwonym winie) oraz karaoli yahni (ślizaki w sosie pomidorowym). Następne w kolejce czekają zalatina i moungra – marynowane kapary i kalafior. Nie może zabraknąć także ryb – smażonych wędzonych, gotowanych i przyrządzanych na wszelkie możliwe sposoby z bukietem różnorodnych ziół i przypraw. Potem uraczymy się najbardziej popularnym daniem, składającym się z sera halloumi (twardy, wędzony, wyrabiany z koziego mleka), lountza (wędzone i marynowane kawałki wieprzowiny), keftedes (mięsne kuleczki) i loukanika (wędzone cypryjskie kiełbaski). Do głównych dań zalicza się także afelia – wieprzowina gotowana w czerwonym winie, ussakas – pasztecik z warstw siekanego mięsa, ziół i warzyw, a także stifado – cebulowy gulasz z wołowiny.

Jeden z symboli Cypru to prawdopodobnie najstarsze znane wino na świecie – Commandaria. Długie, ciepłe, śródziemnomorskie lato pozwala winogronom dojrzewać i nabierać pełni smaku i aromatu na wschodnich zboczach gór Troodos. Commandaria ma oczywiście ścisły związek z historią wyspy – była częścią tradycji wiosennych świąt na cześć Afrodyty. Z kolei Ryszard Lwie Serce tak upodobał sobie to wino, że nazwał je „The Wine of Kings and The King of Wines”, a sultan Sulejman II podobno podbił Cypr (1571 r.), aby zdobyć Commandarię i dla niej jednej uczynił odstępstwo od reguł islamu.

Nie sposób nie zakochać się w Cyprze – wyspie, która stworzy każdemu odkrywcy i łowcy przygód doskonałe warunki do spędzenia urozmaiconego urlopu.

Skala Afrodyty / Aphrodite's Rock

This is not simply a journey full of adventure but also full of magic. Visit the legendary beach where Aphrodite rose from the waves and the baths where the goddess bathed to ensure her everlasting beauty. Lovers will be able to check for themselves if the legends are true – that drinking the spring water where Aphrodite met Adonis, will guarantee the relationship will stand the test of time.

The Troodos Safari is another alternative. The journey along the winding mountain roads of the Troodos Mountains, with their many waterfalls and stunning views culminates at Mount Olympus (1951m), Cyprus' highest peak. The famous monastery at Kykkos contains one of the richest collections of icons in the world. The Monastery's pride lies in the icon of the Mother of God, painted by St Luke.

After an exhausting day of sight-seeing, we suggest sitting down and “tasting” the history of Cyprus. “Mezedhes” or mezze is a culinary adventure where you can taste up to 30 dishes all at the one sitting! Start from the green and black olives with lemon juice, garlic or herbs followed by dips of exotic-sounding names such as tahini, skordalia, taramosalata or talattouri served with vegetables and crusty bread. After that, maybe try the island's speciality – octapodi krasato, calamari in red wine, or karaoli yahni, snails in tomato sauce. Zalatina and moungra – marinated capers and cauliflower are next in line and don't forget about the fish – fried, smoked, steamed and prepared with herbs and spices in a multitude of ways. Following on from that, we come to the most well-known dish – halloumi cheese (a smoked goats cheese), lountza (smoked and marinated pieces of pork), keftedes (meatballs) and loukanika (smoked Cypriot sausages). As for main courses – dishes such as afelia – pork in red wine, ussakas – a baked dish of mince meat with herbs layered with vegetables or stifado – an onion and beef stew, are extremely difficult to pass up.

Cyprus is home to what is probably the world's oldest wine – Commandaria. The long and warm Mediterranean Summer allows grapes growing on the eastern slopes of the Troodos Mountains to ripen and gain their full-bodied taste and aroma. Commandaria has a rich history – it was a popular drink at festivals celebrating Aphrodite. Richard the Lionheart took such a liking to the wine he called it “The Wine of Kings and The King of Wines”, whereas Sultan Sulejman II, it is said, conquered Cyprus in 1571 to capture Commandaria – and for this fortified wine, he allowed it to be an exception to the rules of Islam.

It's impossible not to fall in love with Cyprus, an island which is the perfect holiday destination full of variety for all manner of adventurers.

fot. © Cyprus Tourism Organisation
www.visitcyprus.com

Waldemar Kobędza

Do cypryjskiego Paphos wyloty na wakacje z Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach oferują w sezonie wakacyjnym trzy biura podróży: TUI, Sky Club oraz Triada.

Three travel agents offer flights from Katowice Airport in Pyrzowice to Paphos in Cyprus, during the summer holiday season: TUI, Sky Club and Triada

Paphos, Cypr / Paphos, Cyprus

WARTO WIEDZIEĆ

6 km od Paphos znajduje się drugie co do wielkości międzynarodowe lotnisko Hermes.

1 maja 2004 r. Cypr stał się członkiem UE, a 1 stycznia 2008 r. wszedł do strefy euro.

Narodowości: Grecy – 78% (99,5% Greków zamieszkuje grecką część wyspy), Turcy – 18%, inne narodowości – 4%.

Pod względem podziału politycznego Cypr jest zaliczany do Europy, jednak pod względem położenia znajduje się w Azji – na terenie Bliskiego Wschodu.

Religia: dominuje prawosławie.

CIEKAWY WYDARZENIA

kwiecień – obchody Wielkanocy

kwiecień i maj – Festiwal Dzikich Kwiatów Cypru

maj – Festiwal Truskawek (radosnym obchodom towarzyszy oczywiście konsumpcja)

lipiec i wrzesień – koncerty przy Pełni Księżyca w Limassol, Paphos i innych miastach

przełom sierpnia i września – Festiwal Lefkary oraz Festiwal Wina w Limassol (tradycyjna, coroczna impreza, której celem jest celebrowanie kultu wina)

październik – Festiwal Afrodyty w Paphos

WORTH KNOWING

The island's second largest international airport, Hermes, lies 16 km from Paphos.

On the 1st May, 2004, Cyprus joined the EU and on 1st January, 2008, joined the eurozone.

Nationality: Greek 78% (99.5% of the Greeks live on the Greek part of the island), Turkish 18%, other nationalities 4%.

In terms of political division, Cyprus is considered to be a part of Europe, whereas in terms of location – Asia, and the Near East.

Religion: predominantly Greek Orthodox.

INTERESTING EVENTS

April: Orthodox Easter celebrations

April and May: Cyprus Wildflower Festival

May: Strawberry Festival – a joyful celebration which naturally involves eating strawberries!

July and September: Moonlight Concerts in Limassol, Paphos and other cities

August/September: Lefkara Festival and the Wine Festival in Limassol – traditional annual event celebrating wine

October: Paphos Aphrodite Festival Cyprus

reklama

Najlepsze wakacje
All Inclusive

www.allinclusive.com.pl

Infolinia: 0 801 000 804

złoty do 14 lat powyżej GRATIS

animacje w języku polskim

wypieluchowanie pokoi

POLECAMY TAKŻE:

RODOS TUNEZJA EGIPT TURCJA ZAKHYNTOS

Zapraszamy do salonu firmowego SKY CLUB:

KATOWICE: ul. Aariacka 1, 032 / 253 00 76

Zdrowie ponad wszystko

O TYM, JAK W MIĘDZYNARODOWYM PORCIE LOTNICZYM KATOWICE DBA SIĘ O ZDROWIE PASAŻERÓW, ROZMAWIAMY Z DOKTOREM JANEM MADEJĄ – GŁÓWNYM SPECJALISTĄ DS. ZABEZPIECZEŃ MEDYCZNYCH NA KATOWICKIM LOTNISKU.

fot. Piotr Adamczyk

Health Above All Else

WE HAD A CHAT WITH DR JAN MADEJA, THE CHIEF SPECIALIST OF MEDICAL ASSISTANCE AT KATOWICE AIRPORT, TO FIND OUT THE EXTENT TO WHICH THE AIRPORT IS READY TO OFFER CARE TO ITS PASSENGERS

Piotr Adamczyk: Co należy do podstawowych obowiązków Służby Ratownictwa Medycznego (SRM) na pyrzowickim lotnisku?

Jan Madeja: Podstawowym zadaniem Służby Ratownictwa Medycznego jest zabezpieczenie medyczne Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach. Składa się na nie zabezpieczenie medyczne portu lotniczego na wypadek katastrofy lotniczej, świadczenie usług medycznych pasażerom, personelowi portu, personelowi firm działających na terenie portu w razie nagłych zachorowań bądź wypadków oraz współdziałanie ze wszystkimi służbami zewnętrznymi i wewnętrznymi w sprawach sanitarno-epidemiologicznych.

PA: Jaką funkcję pełni Pan aktualnie na pyrzowickim lotnisku?

JM: Jestem lekarzem specjalistą chirurgii ogólnej i specjalistą medycyny ratunkowej. W tutejszym porcie kolejno pełniłem funkcje lekarza, koordynatora medycznego, specjalisty ds. zabezpieczeń medycznych, aby wreszcie uzyskać aktualny tytuł – Główny Specjalista ds. Zabezpieczeń Medycznych.

PA: Kiedy rozpoczął Pan pracę na lotnisku w Pyrzowicach i jak przedstawiało się Wasze wyposażenie?

JM: Początkiem 1995 r. Zarząd Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego S.A. zwrócił się do mnie z prośbą o opracowanie projektu zabezpieczenia medycznego pyrzowickiego lotniska, które takiego zabezpieczenia nie posiadało (poza Okęciem nie było go nigdzie). Jedyny sprzęt ratowniczy stanowiło wyposażenie pojazdów bojowych Lotniskowej Straży Pożarnej (LSP). W kwietniu 1995 r. urządzono pierwszy Punkt Doraźnej Pomocy w zmodernizowanym Terminalu. Dyżury pełniła wówczas w punkcie pielęgniarka Pani Beata Lecińska, a w sytuacji koniecznej wzywany był lekarz Pan dr Stanisław Michoński, który pełnił dyżury pod telefonem. Moja rola ograniczała się do działań logistyczno-konsultacyjnych. W 1997 roku powstała Lotniskowa Służba Medyczna, będąca autonomiczną częścią LSP. Otrzymaliśmy ambulans sanitarny na bazie samochodu Polonez i powstał Punkt Pomocy Medycznej. Punkt wyposażony był w sprzęt i leki do diagnostyki i wdrożenia specjalistycznego działania w stanach nagłych i stanach zagrożenia życia. W punkcie tym rozpoczęto regularne dyżury lekarzy w godzinach odpraw pasażerów samolotów rejsowych i czarterowych. Podczas kolejnej rozbudowy Terminalu w latach 1999/2000 uzyskaliśmy pomieszczenie, w którym urządziliśmy pierwszy na pyrzowickim lotnisku Izolator Zakaźny. W związku ze zmianą organizacyjną w MPL od 2000 r. powstał Zespół Ratownictwa Medycznego w pionie operacyjnym, czyli uzyskaliśmy samodzielność. W 2004 r. powstał Terminal A w obecnym kształcie, a w nim

Piotr Adamczyk: What are the primary responsibilities of the Airport Medical Service at the airport in Pyrzowice

Jan Madeja: The chief duty of the Airport Medical Service is ensuring medical assistance at Katowice Airport in Pyrzowice. This includes being on stand-by for any medical assistance in the case of any airline emergencies, a other emergencies or accidents, and providing medical assistance to passengers, airport personnel and office staff of the companies operating within the airport. We also work closely with all internal and external services dealing with epidemiological issues.

PA: What is your current role at Katowice Airport?

JM: I'm a doctor specialising in general surgery and emergency medicine. At Katowice Airport, I've been a: general practitioner, medical coordinator, medical assistance specialist and now, the job-title I currently hold which is that of the chief specialist of medical assistance

PA: When did you start working at the airport in Pyrzowice and what equipment did you have at your disposal?

JM: At the beginning of 1995, the Management Board of Upper Silesian Aviation Group approached me to develop a medical assistance plan for the airport in Pyrzowice, as the airport didn't as yet have any plan. In fact, apart from Okęcie in Warsaw, no other airport had one. The only rescue equipment we had was shared with the Airport Fire Brigade (AFB). In April 1995, we opened the First Aid Room in the newly-renovated terminal. A nurse, Beata Lecińska, was stationed at the airport, and when necessary, Dr Stanisław Michoński was on call. My job at that stage was that of logistics and consulting. The Airport Medical Service, as an autonomous section of the AFB, was formed in 1997. We received an ambulance vehicle – a Polonez, and the Medical Assistance Station was established, with equipment and medical supplies to cope with issues concerning sudden illnesses and life-threatening situations. Doctors' shifts coincided with the passenger check-in times for traditional and charter flights. After the airport expansion in 1999/2000, we were given a room, which we turned into an isolation room for passengers with communicable illnesses. Along with the restructuring of Katowice Airport, from 2000 the Medical Emergency Crew gained its independence. When Terminal A was opened in 2004, a new First Aid Room and Isolation Room were developed and from

urządzono nowy Punkt Pierwszej Pomocy Medycznej i Izolator Zakaźny. Od czerwca tego roku rozpoczęły się całodobowe dyżury lekarsko-pielęgniarskie. Stan osobowy zespołu zwiększył się o nowych współpracowników, przyjęto pięć Pań Pielęgniarek, powiększył się również zespół lekarski. Nowy PPM, większy i przestronniejszy, został wyposażony w dodatkowy sprzęt do ratowania życia i zdrowia. W 2006 r. w Terminalu zainstalowano defibrylator półautomatyczny Samarytan PAD, dostępny dla pasażerów zgodnie ze światowymi standardami. Według mojej wiedzy był to pierwszy taki sprzęt na polskich lotniskach.

PA: Jak aktualnie przedstawia się Wasze wyposażenie?

JM: Punkt Pomocy Medycznej w Terminalu A składa się z dużego pomieszczenia ambulatoryjnego, w pełni wyposażonego w sprzęt i leki do diagnostyki, ratowania życia i zaopatrywania stanów nagłych. Obecnie jesteśmy w trakcie urządzania i wyposażania tzw. „obszaru obserwacyjnego”, tj. dwulóżkowej sali obserwacyjnej. Na terenie Terminalu B funkcjonuje Izolator zakaźny, czyli pomieszczenie dla diagnostyki i pobytu zakaźnie chorego. Składa się ono ze śluzi umywalkowo-fartuchowej, izolatki i wężła sanitarnego. Izolator zakaźny wyposażony jest w podstawowy sprzęt ratowniczy, leki, jak również w sprzęt ochrony osobistej personelu. Na wypadek zdarzenia masowego, katastrofy, posiadamy tzw. „ruchomy magazyn”, tj. zgromadzony sprzęt ratownictwa medycznego umieszczony na przyczepie. Zgromadzony sprzęt ciągle rotujemy i uzupełniamy. I wreszcie nasz najnowszy nabytek: w styczniu 2008 r. otrzymaliśmy w pełni wyposażony, zgodnie z obowiązującymi standardami, ambulans sanitarny Renault w pięknym „kanarkowym” kolorze. Bardzo nas to cieszy.

PA: Ile osób pracuje w Służbie Ratownictwa Medycznego i jakie są ich kwalifikacje?

JM: Zespół stanowi aktualnie piętnaście osób. Jest on podzielony na dwie grupy. Jedną stanowi grupa pielęgniarek w liczbie sześciu Pań, w tym jedna pielęgniarka koordynująca. Panie pielęgniarki są pełnoetatowymi pracownicami MPL i wszystkie posiadają ukończone w Instytucie Ratownictwa Medycznego w Krakowie certyfikowane kursy „Zaawansowane zabiegi reanimacyjne”. Drugi zespół to lekarze. Jest ich dziewięciu. Reprezentują następujące specjalności: dwóch lekarzy o specjalności ogólnej, trzech internistów, laryngolog, chirurg i specjalista medycyny pracy. Ja koordynuję i sprawuję opiekę nad całością prac.

PA: Czy zazwyczaj macie dużo pracy i w jakich przypadkach najczęściej interweniujecie?

JM: Posłużę się statystyką za rok 2007. W ubiegłym roku udzielono 1286. porad. Stan 22. pacjentów był na tyle poważny, że wymagali dalszego leczenia szpitalnego. Spośród wszystkich interwencji 69 odbyło się na terenie terminali, 22. w samolocie, 4 na parkingu. Udzielono pomocy 53. dzieciom. Wykonano w 28. przypadkach badania-orzeczenia o stanie zdrowia osób zatrzymanych (aresztowanych) przez Straż Graniczną. Najczęstszymi przyczynami naszej interwencji są: choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego i urazy. Pragnąłbym na koniec naszej rozmowy podkreślić, iż w dniu 3 października 2007 roku SRM była kontrolowana w ramach przeprowadzanej co trzy lata certyfikacji MPL Katowice przez Zastępcę Naczelnego Lekarza Urzędu Lotnictwa Cywilnego Pana Dr-a Edwarda Wielgołaskiego, który dał nam następującą ocenę: „Zabezpieczenia ratowniczo-ewakuacyjne portu EPKT zasługują na wyróżnienie”.

June of that year, 24-hour shifts of fully trained medical staff began. As well as an increase in the number of doctors, 5 nurses were also taken on. The new, larger, First Aid Room was fitted with additional life-saving equipment. In 2006, the Samaritan PAD semi-automatic defibrillator was installed in Terminal A and is accessible for passengers, in accordance with world safety standards. From my knowledge, it was the first of its kind in Poland.

PA: So what kind of equipment is the Service fitted out with at the moment?

JM: Medical Assistance in Terminal A has a large clinic fitted with life-saving and diagnostic equipment well as provisions for sudden emergencies. We're in the process of setting up an two-bed 'observation room.' In Terminal B, there's an isolation room – where contagious cases can be diagnosed and kept separate from the general public areas. This area is made up of an anteroom with non-hand operated basins, the isolation room itself, as well as an ensuite bathroom. The isolation room is also fitted out with life-saving equipment, medical supplies and protective gear for staff. In the case of a large-scale emergency or catastrophic event, we also have a "portable store" which is a trailer containing all the necessary medical equipment. This equipment is often rotated and supplemented. And finally, we come to our newest acquisition. In January this year, we received a fully-equipped Renault ambulance conforming to current world standards – it's a beautiful canary yellow colour and we're extremely proud of it.

PA: How many people currently work for the Airport Medical Service and what are their qualifications?

JM: Our team is made up of 15 people and is divided into two groups. The 6 nurses, one of whom is the nursing coordinator, form one group. All the nurses are full-time airport employees and have completed the "Advanced Life Support Provider" course at the Institute of Medical Rescue in Cracow. The second team is made up of 9 doctors with the following specialisations: Two are specialists in general practising, three in internal medicine, an ear, nose and throat specialist, a surgeon and one specialising in occupational health. I'm the team coordinator.

PA: Do you usually have a lot of work and what are the most common ailments you assist with?

JM: I'm going to use the statistics from 2007. Last year we had 1286 consultations. In 22 cases the patient's condition was serious enough to warrant hospitalisation. Of all the cases, 69 were within the terminal, 22 in the planes and 4 in the car park. 53 children were attended to. Also, we issued 28 medical certificates regarding the state of health of 28 people who were stopped or arrested by Border Guards. The most common ailments we encountered were those relating to the respiratory system and general injuries. I'd like to emphasise that on the 3rd of October 2007, the Airport Medical Service was inspected by Dr Edward Wielgołaski, the Deputy Chief Medical Officer of the Civil Aviation Office, as a part of Katowice Airport's triennial certification procedures. His assessment included the following statement "The medical and emergency services at Katowice Airport (ICAO: EPKT) deserve an award of distinction."

Taniec rządzi Bytomiem Jak co roku, od 29 czerwca do 12 lipca Bytom, za sprawą Śląskiego Teatru Tańca, zamieni się w europejską stolicę tańca. W tych dniach bowiem, już po raz piętnasty, odbędzie się Międzynarodowa Konferencja Tańca Współczesnego i Festiwal Sztuki Tanecznej. Na jubileuszowej XV Konferencji-Festiwalu Tańca w Bytomiu wystąpi ponad 30 gwiazd światowej sceny tanecznej. Widzowie będą mogli podziwiać występy wybitnych, cieszących się międzynarodową sławą tancerzy-choreografów, którzy na Festiwal przy-

jadą do Bytomia z niemalże wszystkich stron świata. Szwajcarię reprezentować będzie Compagnie Drift – jeden z najciekawszych zespołów europejskich o wysublimowanym stylu i eksperymentatorskim nastawieniu do twórczości. Spektakle Compagnie Drift na pewno przypadną do gustu widzom oczekującym od sztuki wrażeń estetycznych oraz takim, którzy lubią śmiało poszukiwania w warstwie formalnej. Niebywałą atrakcją będzie występ Eiko&Koma – grupy pochodzącej z Japonii, bowiem jako jedni z nielicznych odbiegają w swej twórczości od tradycyjnych form tańca i teatru japońskiego, a nieustannie

Dance Rules Bytom As every year, from the 29th of June till the 12th July, Bytom, in conjunction with the Silesian Dance Theatre, becomes the European dance capital. For the 15th time, Bytom will host the International Contemporary Dance Conference and Performance Festival. During the 15th Conference - Festival, audiences will be able to enjoy performances of over 30 internationally acclaimed dancers and choreographers, who will be arriving to Bytom from all corners of the Earth. Compagnie Drift, from Switzerland, is one of the most interesting European dance troupes owing to their refined style and prominent experimental attitude visible in their work. The Compagnie Drift performance will definitely be a highlight of the festival amongst those who expect aesthetic sensation from art, as well as those for whom bold experimentation within formal structures is essential. Similarly entertaining will be the performance of Eiko & Koma from Japan. Unlike most Japanese groups, they move away from the traditional Japanese forms of dance and theatre, choosing to focus on the avant-garde. Those who are fond of multimedia performances will undoubtedly be enthralled by the superb Hybrid Authorship Project which, together with Joe Alter (USA) has collaborated with the Silesian Dance Theatre for many years. Y-Space (Hong Kong), a group highly acclaimed for its focus on creating a new language of dance through improvisation and multimedia, can't be missed. Henrik Kaalund from Denmark, prizewinner

in many choreography competitions, will definitely be worth seeing. One of the most astounding performances of the festival will be that of the Okoem Dance Theatre from Russia – a group of young dancers whose performances are inspired by Scandinavian mythology.

The Festival's main venue will be the Silesian Dance Theatre in Bytom. However, some of the performances will take place at the Szombierka Power Station and in outdoor public areas of Bytom. Artists performing at the Festival will, amongst others, include Idan Cohen from Israel, Yossi Berga & Oded Graf from Israel, Liss Fain Dance from the USA, Quorum Ballet from Portugal, Miriana Preis from Croatia, Teatr Novogo Fronta from the Czech Republic and Milena Koulas from Cyprus.

During the 14-day event in Bytom, dance enthusiasts will be able to participate in the largest International Modern Dance Workshop in Poland. Over one thousand dancers will take part in workshops in styles including African dance, belly dancing, tarantella, Indian dance, as well as yoga, modern dance techniques and ballet. The workshops will be conducted by professional dance teachers from prestigious dance centres from Europe, Africa and the USA. One of the highlights of the Festival-Conference will be the integration dance workshops, therapy through movement, choreotherapy, workshops for senior citizens as well as seminars on dance writing and arts management. The youngest dancers have also been catered for. Running concurrently, the Little Dance Conference is organised

zmierzają w stronę awangardy. Widzów lubujących się w spektaklach multimedialnych bez wątpienia zainteresuje znakomity Hybrid Authorship Project, czyli współpracujący od lat ze Śląskim Teatrem Tańca Joe Alter z USA. Z Hong-Kongu przyjedzie Y-Space – zespół wysoce renomowany, który skupia się na tworzeniu nowego języka tańca poprzez improwizację lub multimedia. Godnym polecenia jest również Henrik Kaalund z Danii, laureat wielu nagród w konkursach choreograficznych. Absolutnym zaskoczeniem może okazać się zespół Okoem Dance Theatre z Rosji, czyli grupa młodych tancerzy, którzy inspiracji szukają w mitologii skandynawskiej.

Główna scena festiwalowa mieścić się będzie w Śląskim Teatrze Tańca w Bytomiu. Jak co roku, część spektakli odbędzie się w przestrzeni zabytkowej architektury Elektrowni Szombierki w Bytomiu. Nie zabraknie także projektów i instalacji prezentowanych w przestrzeni miejskiej. Na scenie festiwalowej zobaczyć będzie można Idan Cohena z Izraela, Yossi Berga & Oded Graf z Izraela, Liss Fain Dance z USA, Quorum Ballet z Portugalii, Mirianę Preis z Chorwacji, Teatr Novogo Fronta z Czech, Milenę Koulas z Cypru i wielu innych.

Przez 14 wakacyjnych dni w Bytomiu miłośnicy tańca będą także uczestniczyć w największych w kraju Międzynarodowych Warsztatach Tańca. Ponad tysiąc tancerzy będzie brało udział w zajęciach tańca afrykańskiego, tańca brzucha, taranteli, tańca hinduskiego, a także jogi, tańca współczesnego i baletu. Zajęcia poprowadzą wybitni nauczyciele tańca z prestiżowych ośrodków z Europy, Afryki i USA. Podczas Konferencji-Festiwalu Tańca dużym zainteresowaniem cieszą się także warsztaty tańca integracyjnego, terapii przez ruch, choreoterapii psychologicznej, warsztatów tańca dla seniorów, warsztatów pisania

o tańcu oraz menadżerów sztuki. Z myślą o najmłodszych przygotowano Małą Konferencję Tańca. To przedsięwzięcie adresowane jest do dzieci w wieku 7-12 lat. Podczas Konferencji-Festiwalu odbędą się także Warsztaty Tańca dla Seniorów z wykorzystaniem różnych form tanecznych dla osób starszych, pragnących rozpocząć lub powrócić do przygody z tańcem. Ponadto XV Konferencji-Festiwalowi towarzyszyć będzie szereg ciekawych wydarzeń, takich jak: Ogólnopolski Turniej Tańca Hip-Hop/Street Dance, wystawa fotografii Tomasza Zakrzewskiego (wybór najciekawszych prac fotograficznych spektakli, prezentowanych podczas ostatnich dziesięciu edycji Konferencji-Festiwalu Tańca), a także Pokonkursowa Wystawa Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego na projekt plakatu XV edycji Konferencji-Festiwalu Tańca.

Międzynarodowa Konferencja Tańca Współczesnego i Festiwal Sztuki Tanecznej, odbywające się w Bytomiu – letniej stolicy tańca, to przedsięwzięcie bardzo bogate w wyjątkowe wydarzenia artystyczne.

Zapraszamy!

Szczegóły: www.konferencja.stt.art.pl

Biuro Festiwalowe:

Śląski Teatr Tańca

Bytom, ul. Żeromskiego 27

tel. 32/281 82 53, 32/281 82 55

fax: 32 /281 82 52

e. mail: info@stt.art.pl

www.stt.art.pl

fot. Jurgen Wassmuth

for dancers aged 7-12. The Conference-Festival will also offer Seniomovement Workshops featuring many different forms of dance for senior citizens wanting to begin, or return, to dance. Adding to the already jam-packed offer of the 15th Conference-Festival, are events such as the Hip-Hop and Street Dance Tournament and an the Tomasz Zakrzewski Photo Exhibition – an overview of the photographic highlights of the last 10 Conference-Festivals and the Post-Competition Exhibition of Poster Entries for the 15th Dance Conference-Festival. The International Contemporary Dance Conference and Performance Festival's will be held in Bytom – the Summer dance capital – and with its rich artistic offer, it will be an event not to be missed.

Come and join us!

For more information visit www.konferencja.stt.art.pl

Festival Office:

Silesian Dance Theatre

Bytom, ul. Żeromskiego 27

phone: + 48 32 281 82 53 or +48 32 281 82 55

fax: +48 32 281 82 52

email: info@stt.art.pl

www.stt.art.pl

reklama

**EXPERIENCE
TYSKIE BEER
LIVE!**

Gwałtowny rozwój przemysłu, który na terytorium obecnego województwa śląskiego nastąpił w drugiej połowie XVIII wieku, pozostawił po sobie liczne zakłady przemysłowe. Dziś już niefunkcjonujące, są niewątpliwą industrialną atrakcją turystyczną regionu oraz stanowią fragment europejskiego dziedzictwa kulturowego. Zachwycają zarówno architekturą, jak i niezwykle nowoczesnymi rozwiązaniami technicznymi w czasach, kiedy je wdrażano. Opierając się na tym potencjale, Śląski Urząd Marszałkowski przy wsparciu Śląskiego Centrum Dziedzictwa Kulturowego oraz Śląskiej Organizacji Turystycznej, stworzyły produkt turystyczny pod nazwą Szlak Zabytków Techniki. Aktualnie, w ramach Szlaku funkcjonuje 31 obiektów związanych z tradycją górnictwem i hutnictwem, energetyką, kolejnictwem, łącznością, produkcją wody oraz przemysłem spożywczym. Szlak dedykowany jest zasadniczo dla indywidualnych turystów poruszających się samochodem. Obiekty wchodzące w jego skład znajdują się na terenie całego województwa śląskiego, od Częstochowy na północy począwszy, poprzez konurbację górnośląską, na Żywcu na południu skończywszy. Dzięki skali tego przedsięwzięcia powstał unikatowy w swojej formie produkt turystyczny, nie mający odpowiednika w Polsce.

W kolejnych numerach magazynu „Silesia Airport” zostaną przedstawione trzy trasy po Szlaku Zabytków Techniki:

Czarna, obejmująca Kolonię Robotniczą Nikiszowiec, Zabytkową Kopalnię Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze oraz Radiostację w Gliwicach;

Czerwona, w ramach której można obejrzeć Kolonię Robotniczą Nikiszowiec, Centralne Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach oraz Tyskie Muzeum Piwowarstwa;

Srebrna, w skład której wchodzi zwiedzanie Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach, Muzeum Chleba w Radzionkowie, Zabytkowej Stacji Wodociągowej „Zawada” w Karchowicach oraz Kolonii Robotniczej „Ficinus” w Rudzie Śląskiej.

Te trasy wybraliśmy, bo dzięki jednemu ze śląskich biur podróży wycieczki na nich, organizowane pod hasłem „Śląska Podróż w Czasie”, można odbyć z przewodnikiem poruszając się klimatyzowanym autokarem, co w znaczny sposób ułatwia zwiedzanie. Szczegółowe informacje na temat Szlaku można zdobyć na stronie internetowej <http://turystyka.silesia-region.pl/szt/> Strona funkcjonuje w czterech wersjach językowych: polskiej, niemieckiej, angielskiej oraz rosyjskiej i stanowi kompendium wiedzy i informacji na temat Szlaku.

Śląska Podróż w Czasie Silesia – A Journey Through Time

The dynamic industrial growth, which took place in the 2nd half of the 18th century, in what is now Silesia, left many industrial plants dead in its wake. Today, although these plants are inactive, they have become regional industrial tourist attractions and also form an integral part of Europe's cultural heritage. These industrial heritage sites are admired for their architecture, as well as their technological innovations, which were particularly inventive for their time.

The Silesian Marshal's Office together with the Silesian Centre for Cultural Heritage and the Silesian Tourism Organisation developed the Industrial Monuments Route. Along the route, there are currently 31 heritage sites connected with mining, steelworks, the power industry, railways, communications, waterworks and the food industry. The route is generally geared towards self-drive tourists as the individual heritage sites are scattered all over the Silesian region – from Częstochowa in the north, through the Upper Silesian Conurbation and ending in Żywiec in the south. The scale of this heritage route means that it is a one of a kind in Poland.

Three of the trails forming a part of the Industrial Monuments Route will be presented over the next 3 issues of “Silesia Airport”:
The Black Trail: The Nikiszowiec Worker's Housing Estate, The Historic “Guido” Coalmine in Zabrze and the Gliwice Radio Station.

The Red Trail: The Nikiszowiec Worker's Housing Estate, Central Fire Service Museum in Mysłowice and the Brewing Museum in Tychy.

The Silver Trail: The Historical Mine of Silver Ores in Tarnowskie Góry, the Museum of Bread in Radzionków, the Historic “Zawada” Waterworks in Karchowice and the “Ficinus” Worker's Estate in Ruda Śląska.

These three trails have been chosen as they are also available as luxury coach day-trips (with guide) as part of the “Silesia – a Journey Through Time” offer of a Silesian travel agency. For more information regarding the heritage sites, visit <http://turystyka.silesia-region.pl/szt/> The site is available in four languages: Polish, German, English and Russian and will provide you with all the information you need.

Apartamenty Moderna Urok dobrego stylu

Co jest dla Państwa najważniejsze przy wyborze mieszkania? Dogodna lokalizacja, bezpieczeństwo i cisza, wysoki standard wykończenia i dbałość o detale?

>> Apartamenty Moderna to inwestycja, która spełnia wszystkie te oczekiwania. Ma także wiele dodatkowych atutów, które czynią z niej miejsce idealne do zamieszkania.

>> Apartamenty Moderna powstają w ścisłym centrum Katowic, przy ulicach Raciborskiej i Strzeleckiej, tuż obok ulicy Mikołowskiej.

>> Będzie to zespół trzech budynków, liczących od 5 do 10 kondygnacji, który zaoferuje łącznie 383 apartamenty o podwyższonym standardzie i różnicowanej powierzchni: od 35 do 142 m kw. Znajdą się wśród nich: jedno-, dwu- i trzypokojowe mieszkania oraz przestronne, dwupoziomowe penthouse'y. Zaplanowano również zaplecze handlowo-usługowe, podziemne garaże i łatwo dostępne komórki lokatorskie.

>> Apartamenty Moderna to staranne wykończenie i doskonały projekt, zapewniający wygodę mieszkańcom. Wszystkie mieszkania będą dobrze doświetlone naturalnym światłem i będą podzielone na strefę dzienną i nocną. W większości znajdują się obszerne tarasy, balkony, ogródki lub loggie. W każdym apartamencie dostępna będzie instalacja telewizji kablowej i Internetu.

>> Wszystko to dla wygody przyszłych mieszkańców, ceniących klasę, elegancję i komfort.

>> Sprzedaż Apartamentów Moderna rozpoczęła się w maju br. Prowadzi ją jedna z najbardziej doświadczonych i uznanych agencji nieruchomości OBER HAUS, oddział w Katowicach, przy ul. Kopernika 4, tel. (32) 609 00 90. Pełna oferta mieszkań dostępna jest również na stronie www.apartamentymoderna.pl.

>> Deweloperem tego wyjątkowego projektu jest notowana na warszawskiej giełdzie spółka Globe Trade Centre S.A., wchodząca w skład indeksu WIG20. GLOBE TRADE CENTRE S.A. (GTC) jest jednym z czołowych deweloperów w Nowej Europie. Firma powstała w 1994 roku w Warszawie. Obecnie aktywnie działa w Polsce, na Węgrzech, w Czechach, Rumunii, Serbii, Chorwacji, Słowacji, Bułgarii, Rosji i na Ukrainie.

>> Za swoją działalność w regionie GTC otrzymała prestiżowe tytuły: Dewelopera Roku 2007 Europy Środkowo-Wschodniej i Dewelopera Roku 2007 Europy Południowo-Wschodniej.

>> GTC realizuje inwestycje w trzech kluczowych sektorach rynku nieruchomości: obiektów i parków biurowych, centrów handlowo-rozrywkowych oraz mieszkaniowym. Aktualnie buduje 55 projektów mieszkaniowych – od Warszawy, poprzez Pragę, Budapeszt, Bukareszt, aż po Półwysep Istria.

Apartamenty Moderna
KATOWICE

Deweloper Roku 2007

GTC
Globe Trade Centre

INWESTOR:
GLOBE TRADE CENTRE S.A.
ul. Wotoska 5
02-675 Warszawa
www.gtc.com.pl

OBER HAUS
AGENCJA NIERUCHOMOŚCI

BIURO SPRZEDAŻY :
Ober-Haus Agencja Nieruchomości
ul. Kopernika 4, 40-064 Katowice
tel.: +48 32 609 00 90, fax: +48 32 608 00 70
biuro@apartamentymoderna.pl

ILA 2008 berlińskie lotnicze spotkanie

Na świecie jest wiele targowych imprez lotniczych, ale tych najważniejszych, liczących się w branży jest najwyżej pięć: w Paryżu, Farnborough (Anglia), Moskwie, Singapurze i w Berlinie. Ta berlińska (ILA), od 1992 roku organizowana na lotnisku Schonefeld, nawiązuje do przedwojennych targów w Hanowerze. W tym roku, w dniach 26.05–01.06, pobity został kolejny rekord frekwencji. Swoje stoiska zorganizowało 1300. wystawców z 37. krajów. Przyleciało prawie 200 samolotów i śmigłowców. Byli także i Polacy, ale niestety mniej niż skromnie. Wynika to prawdopodobnie z faktu, że nasz przemysł lotniczy nie ma zbyt wiele do pokazania rodzimej produkcji. Działamy głównie jako podwykonawcy wielkich koncernów. Być może następnym razem w Berlinie będzie już latał śmigłowiec SW-4, którego pokazano tylko model. Szkoda, bo to dobra maszyna, której kilkanaście sztuk zakupiło Wojsko Polskie. Były natomiast inne miłe polskie akcenty. Płk Robert Kozak, dowódca eskadry myśliwskiej z Mińska Mazowieckiego, dał piękny pokaz kunsztu pilotażu na MiGu-29. Wprawdzie w niemieckich barwach, ale dobrze wyeksponowane były dwa inne samoloty w 100% polskiej konstrukcji: PZL Kruk – samolot gaśniczy i pocziwa Wilga. Hitem tegorocznego spotkania w Berlinie był liczny udział delegacji z Indii (50 firm). Jak sami mówili uderzyli mocno, aby szeroko otworzyć drzwi do Europy. Ich własnej konstrukcji śmigłowiec jest doprawdy świetny, a jeszcze do niedawna kupowali nasze samoloty i śmigłowce. Zabrakło niestety Rosjan. Pokazali się podobnie jak my, tylko na ekspozycjach zamkniętych. Ich przemysł lotniczy przeżywa kryzys transformacji. Nowości było niewiele, ale co może przebić giganta, wieloryba przestworzy, Airbusa A380 – największego obecnie samolotu pasażerskiego świata. Podczas pokazów latał zwinnie, niczym jak normalny płatowiec. Airbus potwierdził zmianę strategii budowy tych olbrzymów, na co miał wpływ nie tylko kryzys w zarządzaniu firmą, ale również ostatnie, drastyczne podwyżki cen paliwa. Jeśli w najbliższym czasie nic się nie zmieni, to tanie latanie będzie tylko wspomnieniem.

ILA to nie tylko rozmowy handlowe, ale również wielki festyn lotniczy. Ostatnie trzy dni są dostępne dla szerokiej publiczności. Organizatorzy oceniają, że przez weekend przez lotnisko przewinęło się ponad 250 tys. ludzi. Przez cały dzień odbywały się pokazy w powietrzu. Można było zobaczyć zarówno najnowsze konstrukcje cywilne i wojskowe, a także historyczne maszyny. Ponieważ niedawno minęła kolejna rocznica mostu powietrznego po zablokowaniu Berlina Zachodniego przez Rosjan, obył się salut pamięci. Nad lotniskiem przeleciały C-47 Dakota, Junkers Ju52 oraz P-51 Mustang. Młodszym czytelnikom przypomnę, że przez 11 miesięcy od czerwca 1948 r. do maja 1949 r., po zamknięciu wszystkich szlaków wodnych i lądowych to właśnie samolotami dostarczano wszelkie niezbędne towary potrzebne do funkcjonowania miasta, w tym i węgiel. Był to największy most powietrzny z pomocą humanitarną w historii.

Fokker Dr1, triplane - ulubiony samolot myśliwskiego asa I wojny światowej Manfreda von Richtofena, "Czerwonego Barona"
Fokker Dr1, triplane, favourite fighter plane of World War I great, Manfred Von Richtofen 'The Red Baron'

fot. Czarek Orzech

The Berlin Air Show 2008

Worldwide, there are many aviation fairs and air shows, but the 5 most renowned within the industry are those in Paris, Farnborough (England), Moscow, Singapore and Berlin. The Berlin Air Show has been an annual event at Schonefeld Airport since 1992 and bears similarities to the pre-war fairs in Hannover. This year's Air Show, with 1300 exhibitors from 37 different countries, was on from 26th May -1st June. And almost 200 planes and helicopters were on show! There were also exhibitors from Poland, however, their numbers were rather modest. Perhaps this stems from the fact that our aviation industry doesn't have all that much of interest to exhibit, as our industry is based on being subcontractors to the industry greats. Perhaps next time in Berlin, there will be more SW-4 helicopters. This year, only a model of this aircraft was on show. It's a shame because it really is a great machine and the Polish Armed Forces have already bought several of these aircraft.

There were, however, other Polish features at the air show - LtCol. Robert Kozak, the Fighter Squadron Commander from Mińsk-Mazowiecki gave an amazing show of flight artistry in a MiG-29 display. Admittedly, it was under the German banner, but two other aircraft of 100% Polish craftsmanship were also on show – the PZL Kruk, the fire-fighting aircraft, and the good old Wilga. The Indian delegation of exhibitors made the greatest impression this year with 50 companies taking part in the show. They, themselves, admitted that they wanted to hit hard to open the doors to the European market – and hit it hard they did. Their own helicopter is indeed a fantastic aircraft, but until very recently, India bought our planes and helicopters. Unfortunately, the Russian exhibitors were most noticeably absent. They, like Poland, only took part in the closed to the public, industry-only exhibitions. Their aviation industry is going through a transformation crisis at the moment. There weren't many new innovations on show, but then who can beat the whale of the skies – the Airbus A380, the largest passenger aircraft in the world. During displays, the A380 proved to be as agile as any other aircraft. Airbus confirmed their changes in construction strategies for these huge aircraft, which were a result of not only a crisis in the management of the company, but also the recent sky-rocketing fuel prices. If nothing changes in the near future, cheap flights will be a thing of the past.

The Berlin Air Show is not only about business meetings, but is also a huge festival of aviation. The last three days of the Show are open to the general public. The standing attendance record was beaten, with organisers estimating that over 250 000 people visited the airport this year. People could watch aircraft demonstrations and displays all day. The newest constructions in civil and military aviation were also on show – as were historical and vintage aircraft. A salute was held in honour of the Berlin Airbridge established after the Berlin Blockade, which recently celebrated another anniversary. A C-47 Dakota, a Junkers Ju52 and a P-51 Mustang did a fly-past. I'd like to remind younger readers that for 11 months – from June 1948 to May 1949, when all water and land access was cut off to Berlin, planes were used to deliver essential items for the city to continue functioning. Even coal was delivered by plane! It was the largest airbridge providing humanitarian effort in history.

S U D O K U

ROZWIĄZANIE KONKURSU

Poniżej publikujemy rozwiązanie konkursu SUDOKU Z MPL KATOWICE z poprzedniego numeru „Silesia Airport”. Znów mogliśmy liczyć na wiele odpowiedzi, za które serdecznie dziękujemy. Spośród wszystkich nadesłanych rozwiązań – zgodnie z zasadami – wyłoniliśmy pięć pierwszych osób, które przesyłały do nas prawidłowe rozwiązanie. Są to (w kolejności zgłoszeń): **Mikołaj Ziomek z Tarnowskich Gór, Andreas Chmura z Nuernberg (Niemcy), Anna Gubała z Wymysłowa, Jacek Pyka z Piekary Śląskich i Brygida Rutkowska z Żor.** Laureatom gratulujemy! Prosimy oczekiwać nagród, które zostaną wysłane pod wskazany w zgłoszeniu adres pocztowy.

Był to już ostatni konkurs SUDOKU Z MPL KATOWICE. Więcej gier znajdziecie na www.grasudoku.pl
Gorąco zapraszamy do kolejnych, nowych zabaw!

7	2	5	6	1	9	8	3	4
9	8	4	5	2	3	6	1	7
1	3	6	8	7	4	9	2	5
3	6	7	4	5	8	1	9	2
2	5	9	1	3	7	4	8	6
8	4	1	2	9	6	5	7	3
4	1	8	3	6	2	7	5	9
5	7	2	9	4	1	3	6	8
6	9	3	7	8	5	2	4	1

COMPETITION RESULTS

Published above is the correct solution to the SUDOKU AT KATOWICE AIRPORT competition from the previous issue of 'Silesia Airport'. As usual, there were many correct entries – for which we are very grateful. From the many correct entries, as per competition rules, the first five correct entries received have been awarded prizes. The prize-winners (in order of being received) are **Mikołaj Ziomek from Tarnowskie Góry, Andreas Chmura from Nuernberg (Germany), Anna Gubała from Wymysłów, Jacek Pyka from Piekary Śląskie and Brygida Rutkowska from Żory.** Congratulations to all prize-winners! Your prizes are on their way to the address you provided.

That was the final SUDOKU AT KATOWICE AIRPORT competition. For more Sudoku puzzles visit www.grasudoku.pl
Stay tuned for new competitions coming soon!

...na każdy dzień lata

SFERA

- 130 markowych sklepów -
- galeria sztuki -
- kino -
- kręgle -
- restauracje -
- kawiarnie -
- klub muzyczny -

ROZMAWIAMY ZE ZNANYM ŚLĄSKIM FOTOGRAFEM, WYDAWCĄ I PILOTEM – PANEM JANUSZEM MOCZULSKIM.

WE RECENTLY INTERVIEWED RENOWNED SILESIAN PHOTOGRAPHER, PUBLISHER AND PILOT, MR JANUSZ MOCZULSKI.

Podniebny Śląsk

A birds-eye view of Silesia

fot. Janusz Moczulski www.fotopress.pl

Nikiszowiec

Piotr Adamczyk: Kiedy zaczął pan swoją przygodę z fotografią?

Janusz Moczulski: Swoją przygodę z fotografią zacząłem w ósmym roku życia. Wtedy to wykonałem moje pierwsze zdjęcia i złapałem od razu bakcyła. Zawodowo fotografowałem w tygodniku „Panorama”, jeszcze w czasach jego świetności. Robiłem także zdjęcia dla Gazety Wyborczej. Ponadto fotografuję stale dla Górnośląskiej Oficyny Wydawniczej, której jestem, z racji prezesowania w niej, stałym współpracownikiem.

PA: A od kiedy fotografuje Pan Śląsk?

JM: Właściwie można powiedzieć, że od zawsze. Odkąd pamiętam z ziemi, a 15 lat temu zacząłem go fotografować z powietrza. Od ponad 8 lat jestem w tej mojej pasji niczym nieskrępowany, ponieważ dysponuję licencją pilota i własnym małym samolotem typu ultralight. Bazuję go na lotnisku Aero klubu w Katowicach-Muchowcu.

Piotr Adamczyk: When did you begin your adventure with photography?

Janusz Moczulski: It all started when I was just 8 years old. That's when I took my first photos and I was bitten by the photography bug. I was a photographer for "Panorama" back in its heyday and I also took photos for Gazeta Wyborcza. On top of all that, seeing as I'm the president of the Upper Silesian Publishing House, I also work together with them on a permanent basis.

PA: Since when have you been photographing Silesia?

JM: Since always, I guess you could say. I've been photographing it from the ground for as long as I can remember, and as for the aerial photographs – 15 years. For over 8 years now I've been free to do as I please as I've got my pilot's licence and my own small ultralight aircraft that's based at the Aeroclub at Katowice-Muchowiec Airport.

Pałac w Brynku / Brynek Palace

Meandry / Meandering river

PA: Skąd ta fascynacja podniebnymi zdjęciami?

JM: Kiedyś znajomy przywiózł mi zdjęcia wykonane z samolotu. Gdy je obejrzałem stwierdziłem, że to jest to. Zwłaszcza, iż od dawna uważam, że należy fotografować to, czego zwykli ludzie nie widzą. Przyzna Pan, że nie każdy ma możliwość obejrzenia Śląska z powietrza, a wykonywane m.in. przeze mnie zdjęcia umożliwiają przyjrzenie się różnorodnej przyrodzie i przemysłowi tego regionu z całkiem innej perspektywy.

PA: Dlaczego w swojej pracy artystycznej skupia się Pan na zdjęciach Śląska? Co jest w nim takiego wyjątkowego?

JM: Z pełną odpowiedzialnością, po latach wykonywania podniebnych zdjęć w różnych regionach kraju mogę stwierdzić, że Śląsk naprawdę jest najciekawszym regionem w Polsce. To taka Polska w pigułce. Mamy tutaj wszystko, co jest w innych regionach kraju, oczywiście poza morzem. Znajdziemy i piękne

PA: What did your fascination with aerial photography stem from?

JM: A friend of mine once brought me some pictures taken from a plane. When I saw them, I realised it was what I'd been looking for – especially when you take into account the fact that I've long believed that you should photograph things that the general public doesn't get to see. You've got to admit that not everyone has the opportunity to see Silesia from the air, but photos taken by people like myself, let people see the diversity of the nature and industry of the region from a completely different perspective.

PA: Why did you choose to focus your artwork on photographs of Silesia. What's so unique about this region?

JM: I can honestly say, that after years of taking aerial photographs of many areas of the country, Silesia is indeed the country's most

Elektrownia / Power plant

Turkusowy brudas / Turquoise shallows

góry, cudowne gęste lasy o wielkiej powierzchni, masę czarujących jezior, przepiękne rzeki, pustynię Błędowską, Jurę Krakowsko-Częstochowską oraz niesłychane zagęszczenie obiektów przemysłowych, których znaczną część stanowią niezwykle dzieła architektury przemysłowej. Dzięki tej różnorodności mam nieskończone wręcz możliwości pokazywania naszego regionu z różnej perspektywy.

PA: Jakie są Pana fotograficzno-lotnicze plany na przyszłość?

JM: Dzięki otwarciu nieba nawet dla tak małych samolotów jak mój, mam łatwą i szybką możliwość obejrzenia i sfotografowania innych regionów Europy. W najbliższym czasie pragnę wykorzystać tę nową szansę.

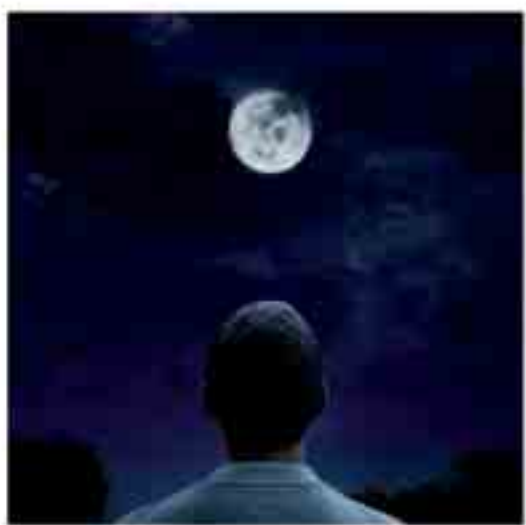
PA: Życzymy powodzenia!

interesting region. It's Poland in a nutshell. Apart from, perhaps, the sea, we have everything here in the one region – beautiful mountains, huge forested areas, a multitude of lakes, stunning rivers, the Błędowska Desert, the Polish Jurassic Highland and an unbelievable concentration of industrial sites, the majority of which are unique examples of industrial architecture. It's because of this diversity, that I have an almost inexhaustible number of possibilities to show our region from many different angles.

PA: What are your plans for the future with regards to aerial photography?

JM: Because the sky's been opened to even small aircraft such as mine, I can quickly and easily photograph other regions of Europe. In the near future I want to make the most of this new opportunity.

PA: We wish you all the best!

ODWAGA ZMIENIA WSZYSTKO.

Czy wierzysz w potęgę odwagi? Ci, którzy sprawili, że człowiek stanął na Księżycu, wierzyli. W ArcelorMittal wierzymy w jej siłę. Odwaga może zmienić wszystko. Nadać nowe znaczenie doskonałości, przewodzić naszej branży. Zmieniać jutro.

www.arcelormittal.com/poland

ArcelorMittal

transforming
tomorrow

ZETPOL

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "ZETPOL" jest znanym producentem obuwia tekstylnego dla dzieci.

Wiele naszych wyrobów posiada certyfikat C.L.P.O. "Dobre Buty".

Dysponujemy własnym nowoczesnym zapleczem projektowo-technicznym i transportowym, a nasze produkty są najwyższej jakości. Każdego roku wprowadzamy do produkcji nowe kolekcje cieszące się coraz większym powodzeniem w kraju i za granicą.

ZETPOL is a well-known producer of textile-covered children's shoes. Many of our products carry CLPO (Central Laboratories of the Orthopedic Industry) "Good Shoes" certification.

We have our own technologically advanced design, technical and transport base and our products are of the highest quality. Our annual collections are continuously gaining more and more popularity both in Poland and abroad.

Wkładki profilaktyczne do butów "Zetpol" są cennym narzędziem umożliwiającym właściwą stabilizację stopy i zapobiegającym jej przekrzywianiu się na boki, a przez to kontuzjom, "Groszkowana" struktura wkładki profilaktycznej powoduje, że receptory znajdujące się na stopach są podczas chodzenia delikatnie masowane.

Supportive insoles in ZETPOL shoes are valuable in ensuring heel stability - preventing the heels from slipping and causing strains, sprains and other injuries. The "dimpled" structure of the supportive insoles means that the receptors on the foot are gently massaged at every step.

**P.P.H. "ZETPOL" s.j. PRODUCENT OBUWIA TEKSTYLNEGO I SKÓRZANEGO DLA DZIECI
PRODUCER OF LEATHER AND TEXTILE-COVERED SHOES FOR CHILDREN**

42-262 Poczesna k/Częstochowy, ul. Południowa 16, tel./fax: + 48/34/ 327 43 66, tel.: + 48/34/ 327 66 00
www.zetpol.pl, e-mail: zetpol@zetpol.pl